

69. évf., 2015. IV. 23., 15. szám

Jó Pajtás

*A pacséri nyolcadikosok
elkészítették lapunk névtábláját*

Pályaválasztó: népszerű a gyógyszerészet

Poszterünkön Hosszú Katinka úszó

Kapcsolatépítés egy névtábla ürügyén

A tanárokkal, iskolákkal való együttműködésünk szép példája köszön vissza mai címloldalunkról. Talán nem

Krizsán Tibor szaktanár

volt olyan nagy a munka, mint amekkora a jelentősége annak, hogy a pacséri Moša Pijade iskola nyolcadikosai elkészítették lapunk névtábláját. Nem is kellett 13-an, mint ahányan vannak az osztályban, csupán hatan: **Kovács Petra, Kardos Dóra, Daku Angéla, Varga Fanni, Mészáros Martina** és **Tóth Cintia** vállalkozott arra, hogy elkészíti névtáblánkat osztályfőnökükkel, **Krizsán**

Tibor műszaki és informatika szaktanárral. A bekeretezett táblát fogjuk használni a jövőben a rendezvényeinken.

Talán látható is a felvételeken, hogy a kinagyított Jó Pajtás-feliratot kerettel látták el. Mint mondják, igazán nem volt nehéz a munka, sokkal inkább egy kis tapasztalatot jelentett számukra. Mi azért hálásak vagyunk, mert tisztában vagyunk azzal, hogy a nyolcadikosoknak (különösen) mennyire sok teendőjük akad a záróév tavaszán. Ennek ellenére már mindenki tudja a választ a hova tovább kérésre,

A nyolcadikosok dedikálják saját művüket

legtöbbször Topolyán vagy Szabadkán folytatják tanulmányaikat közgazdasági, egészségügyi, közlekedési, grafikai... szakon. Osztályfőnökük is biztos benne, hogy az osztály hiányozni fog, hiszen egy összeszokott, jó társaság készül kirepülni az általános iskolából, melyet sok-sok közös iskolai és iskolán kívüli élmény kovácsolt össze, s ezt csak erősítette a csaknem rendszeres színházlátogatás, bográcsolás, kempingezés...

A jövő héten még visszatérünk a pacséri iskola tanulóira.

N-a

Kányádi Sándor

Április hónapja

Bolondos egy hónap április hónapja, hol kalap a fején, hol báránybőr sapka.

Köpenyegbe burkol, ingujjra vetkőztet; mutatja a tavaszt hol nyárnak, hol ősznek.

Hiába próbálnád kilesni a kedvét, túljár az eszeden, mire észrevennéd.

Búsnak teszi magát, szeme könnyben ázik, mindegyre lehunyja sűrű szempilláit.

Aztán gondol egyet, fűlig fut a szája, s ránevet a fényben hunyorgó világra.

Olvass bennünket!

gazan örülünk annak a sok jó hírnek, melyek a versenyekről érkeznek, ám csak egy részüket sikerült becserkésznünk a lapba. Gratulálunk a sikerekhez, aki pedig nem érte el célját, üzenjük: ne csüggedjen, hisz a munka sohasem vesz kárba. A megszerzett tudásnak előbb-utóbb hasznát vesszük.

Lásd a világ úszó élvonalába tartozó Hosszú Katinka példáját, a bajai kislányét, aki hatalmas energiával verekedte fel magát a csúcsra. Őt láthatjátok poszterünkön, de a vele készült beszélgetés tanulságait is (6. oldal) a figyelemtekbe ajánlom. Szintúgy a zombori egészségügyi középiskola bemutatóját (5. oldal), az első mechanikus órák megszületésének történeti áttekintését (8. oldal), az örület egy fiatal válfaját (22. oldal), fejtörőket, mókás vicceket...

Nagy Magdolna

Egy híján húsz

A 19. Kőketánc énekes népi játék és néptáncvetélkedő pályázati felhívása

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya tizenkilencedik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások énekes népi játék- és néptánc vetélkedőjét.

A jelentkezők a következő kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek: 1. énekes népi gyermekjáték – nagycsoportos óvodások, alsósok, 2. néptánc – alsósok, felsősök, 3. népszokások – mindhárom korcsoport és lehet vegyes is. A vegyes és felsős korcsoportokban a fellépők tíz százalékánál ne legyen több a középiskolás tag. Szóló kategória ezúttal nem lesz.

A fellépők legfeljebb 5 perces műsort adhatnak elő. A csoportok létszáma nem haladhatja meg a 30-at. A kísérőzenekarok életkora nem számít, élő zenei kíséret vagy a csoport önálló éneke jön számításba. Egyénileg, csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesület által lehet benevezni.

2015. május 15- én és 16-án tartjuk a vetélkedőt az óbcesei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben. A versenyt szakzsűri értékeli és véleményezi. **A jelentkezési határidő 2014. április 25.**

Bővebb tájékoztatást a 064-81-95-216-es mobiltelefonszámon kaphatnak Szabó Gabriellánál. A jelentkezéseket a következő címre várjuk: Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Nikola Tesla 38., Pf. 51. 21220 Becse, a borítékra írják rá: KÖKETÁNC, vagy elektronikus levélben a szabogabriella848@gmail.com címre.

A következő adatokat kérjük: a csoport neve, az iskola vagy művelődési egyesület neve, lakcím, irányítószám, telefon, felkészítő pedagógus, művészeti vezető, koreográfus, a csoport létszáma, a zenekar létszáma, kísérő hangszerek, az összeállítás címe, a műsor időtartama, kategória, korcsoport.

A természet otthonában

Ökológiai falinaptár-bemutató Óbecsén

Denis Hayes egyetemista kezdeményezésére 1970. április 22-én emlékeztek meg először bolygónk napjáról, amikor 25 millió ember emelte föl szavát a természetért. Ez a történelmi jelentőségű esemény fontos változásokat hozott: szigorú törvények születtek a levegő és a vizek védelmére, új környezetvédő szervezetek alakultak meg, és több millió ember tért át ökológiailag érzékenyebb életvitelre. Persze a helyzet ennek ellenére továbbra is aggasztó.

Pedig ezeknek a szervezeteknek a céljuk, hogy fölébresszék az emberekben a felelősségtudatot, s rávegyék őket arra, hogy mindenkinek magának kell tennie valamit a környezetünk megóvásáért. Mégis hány-szor lehet látni a tévében, hogy emberi gondatlanság miatt a madarak, halak ezrei pusztulnak el.

A bácsföldvári és zentai diákok munkálkodása nem ismeretlen az olvasók előtt: évről évre faliújságokat, plakátokat készítenek a környezetvédelemmel kapcsolatban, céljuk föl hívni az emberek figyelmét arra, hogy mindenki felelős a környezetéért.

Az idei év a talaj éve. Ennek jegyében környezetesztétikai előadást tartottak Óbecsén a Than Emlékházban. A rendezvényen a helybeli születésű Pavlovski fivérek elkészítették és bemutatták A természet otthonában című ökológiai lapozható falinaptárukat. **Pavlovski Péter** képzőművész digitális képekkel rajzolta, festette meg a képeket. Ikertestvére, **Pavlovski Róbert** filozófia szakos tanár és bölcsész, a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának doktorandusza pedig a környezetesztétikai előadásában bemutatta azt az ökológiai falinaptárt, mely az ember és környezetének szimbiózisát fejezi ki megragadó illusztrációkkal. Különlegessége, hogy minden hónapra egy-egy odaillő szép

Pavlovski Róbert szolt a naptár üzenetéről

gondolatot, irodalmi idézetet találunk az illusztráció mellett: Fedezd fel a mi kis Földünket! Szeresd a mi kis Földünket! Földünk mesés! A mi kis Földünk nem eladó! Védeld a mi kis Földünket! Légy boldog a mi kis Földünkön!

A falinaptárt a gyerekekhez közel álló Lucy, Globy (a Föld) és Teddy mesefigurák teszik elevenné, akik egymáshoz tartozva jó cselekedeteikkel a természet szépségét varázsolják eléink kedves üzenettel: egymás iránti szeretetünk csakis a Föld szeretetével teljes. Féltett kincs a természet szépsége.

Globy szomorú, mert a különféle szennyezések által az emberek milliói kerülnek veszélybe. De még nem késő, Teddy és Lucy védelmezi, kiáll mellette. Környezettudatos magatartással védelmezik.

A falinaptárral és az előadással az volt a cél, hogy ráébresszék az embereket a Föld tiszteletének és szeretetének a fontosságára.

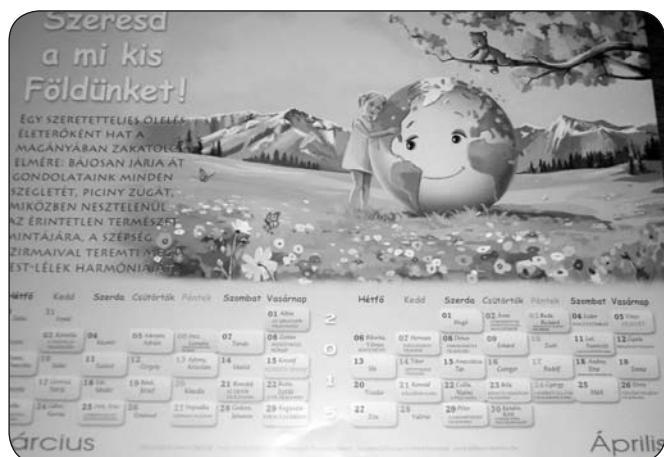
A naptárt az óbecsei Proleter nyomdában nyomtatták ki.

Pavlovski Róbert valamikor Óbecsén járt iskolába, s elmondása szerint nagy kedvelője volt a Jó Pajtásnak, most üzen is nektek:

Kedves Jó Pajtás olvasók!

Bizonyára környezetórán és természetvédelmi programok keretében már beszéltek arról, hogy Földünk is éppúgy törődést, odafigyelést igényel, akárcsak mi, emberek. Minden kis tett a környezetért, legyen az csoportos takarítás a parkban, vagy növényültetés az iskolakertben, a szép révén örömet okoz. A természetben való munkálkodás olyan élmény, amely könnyedebbé tesz a tanulásban és felszabadultabbá az osztálytársakkal való együttműködésben. Ez az év a talaj éve világszerte, ennek alkalmából gondolatokat tudatosabban arra, hogy mi mindent köszönhetünk neki: élelmet, fákat, mezőket, folyókat, hegyeket, egyszerűen mindent, ami az életet jelenti bolygónkon!

Koncz Erzsébet

Népszerű szak a gyógyszerészet

A zombori **Ripp Rózsa** Egészségügyi Szakközépiskola 1958-ban nyitotta meg kapuit a diákok előtt. Kezdetől fogva elméleti és gyakorlati tárgyak, órák hivatottak szakképesítést nyújtani. Előzőleg ápoló és gyógyszerész szak nyílt magyar nyelven. Néhány éve csakis gyógyszerészetet tanulhatnak magyarul az átlagosan 25 és 30 fős osztályokban.

Klájó Dóri szaktanár így nyilatkozott: „Remek a munkaközösség, elmondhatom, hogy a munkatársaim a barátaim is. Az igazgatótól kezdve a takarítóig mindenki jó fej. Szaktantárgyakat tanítok, főleg a harmadik és a negyedik osztályban. Majdnem az összes szaktantárgyból van gyakorlat is, amit általában szeretnek a diákok. Az elsősöknél, mivel megújították a terveket, még több gyakorlat lesz a jövőben. Úgy gondolom, hogy jó választás az egészségügyben ez a szak, mert jó alapot nyújt matekból, kémiából, biológiából, fizikából a továbbtanuláshoz, de már négy év után is képesítést nyújt.”

Van véleményük a tanulóknak is:

Hegedűs Hajnalka elsős: „Magyar nyelven szerettem volna továbbtanulni Zomborban. Vacilláltam a gimnázium és az egészségügyi középiskola között. A testvérem is gyógyszerészet szakon végzett. Láttam, hogy vannak érdekes tantárgyak, mint például anatómia, gyógyszer-technológia. Azért is választottam ezt az iskolát, mert ha befejezem, akár dolgozhatok, de tovább is tanulhatok, ha szeretnék. Elégedett vagyok az iskolával. Érdekesek a gyakorlati órák. Sokan vagyunk az osztályban, jó a hangulat, a tanárok segítőkészek. Nem bántam meg hogy az egészségügyi középiskolába iratkoztam.”

Pfeiffer Hella másodikos: „Általános iskolában is szerettem a biológiát és a hasonló tantárgyakat. Első évben nagyon nehéz volt, sok az új tantárgy, a tanárok szigorú követelményeket szabtak, de idővel megszoktam. A tanárok kedvesek, segítőkészek, mindent alaposan elmagyaráznak. Az elsősöknek van elsősegély gyakorlat és techno-

lógia gyakorlat is, igaz kevesebb órásszámmal, mint nekünk. Elsőben is voltak szaktantárgyak pl. az anatómia, higiénia... évente növekszik a szaktantárgyak száma.”

Diósi Nikoletta harmadikos: „Ami a gyakorlatokat illeti, a második iskolaévben 30 órát (egy hét) kell ledolgoznunk, harmadik és negyedik végén 60 (két hét) órát. Gyógyszertárakban végezzük a kötelező gyakorlatot, ami abból áll, hogy naponta nyolc órát a kijelölt helyen vagyunk, különféle feladatokat kapunk, mint a pakolás, könnyebb gyógyszerkészítmények elkészítése, receptek pecsételése stb. Érdekes és fárasztó is egyben.”

Ahogy a fentiekben elhangzott, évek óta gyógyszerész szak nyílik, egyéb egészségügyi szakokat magyar nyelven legközelebb Szabadkán tanulhatnak a nyugat-bácskaiak. Zomborban gyógyszerészetet tanulni viszont egyre többen jönnek Bácska egyéb területeiről. A bentlakókat az iskola szomszédságában található diákotthon várja.

Lennert Móger Tímea

Kalákában jó együtt dolgozni

Óbecsei díjazott tanulók a csongrádi Hagyományörző honismereti versenyen

Díjjal érkeztek haza Csongrádról az óbecsei Petőfi Sándor iskola tanulói: **Berkes Emma, Farkas Aurél, Fenyvesi Zénó, Varnyú Emese** és **Vukov Enikő**, ahol április 10-én tartották meg a VII. Hagyományörző honismereti versenyt.

Erős volt a mezőny, 18 csapat vetélkedett. A legjobbak eredménye között fél pontos eltérések voltak, így az első négy csapatot díjazták. Az óbecseiek a 4. helyen végeztek. A határon túlról Óbecséről és Kassáról érkeztek résztvevők.

A versenyre az óbecseieket **Rostáné Erzsébet** hívta meg, a csongrádi történelemtanárok munkaközösségének tagja. A versenyen másodszor vettek részt városunk diákjai. Óbecse Csongráddal már több mint két évtizede ápol testvérvárosi kapcsolatot.

A megmérettetés több állomáson zajlott. Az 5-6. évfolyamos tanulók öt fős csapatai előzetes feladatként 5 állomásra terveztek ötletes menetlevelet, amelyen feltüntették választott csapatnevüket, ami kapcsolódott a felkészülési témakörhöz, valamint tablót is készítettek hozzá. Dramatikus játékkal a fonót mutatták be. Fő témakörök: a falu élete, a fonó, kalákamunkák, családi kapcsolatok, munkálatok voltak. A verseny forgószínpadszerűen történt.

Az óbecsei csapat a Kaláka nevet választotta, ugyanis elmondásuk szerint nagyon jó dolog együtt dolgozni, segíteni egymásnak és szórakozva végezni a munkát.

Az óbecsei csapatot **Kuszli Angéla** magyartanárnő és **Bartha Áron** történelemtanár készítette fel, **Lázár László** csoportkísérő pedig a dokumentálásról gondoskodott.

A gyerekek az iskola tornatermében különböző régi foglalkozásokkal ismerkedhettek meg, mint például az üvegfonás, hímzés, böllérkedés, vőfélykedés, borkészítés stb. A verseny helyszínén, a Gróf Széchenyi Általános Iskola udvarában a belvárosi pékség standja ra-

gadtatta el a gyerekeket. Megtanulhatták a tésztakészítés fortélyait, lángost sütöttek, tejjel és sajttal kínálták, valamint lekvárral ízesítették, majd vígan kóstolták. Ezenkívül megismerkedtek Csongrád nevezetességeivel.

Az óbecsei csapat élményekkel gazdagodva tért haza. Arról, hogy a diákok eljuthattak a versenyre, Óbecse község önkormányzata gondoskodott, a városkultúrával, civil szervezetekkel és regionális kapcsolatok ápolásával megbízott tanácsstag, **Stefaniga Csaba** kísérte el a csapatot a versenyre.

Köszönet a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncoktatóinak, **Cseszák Balázsnak** és **Cseszák Korcsik Anikónak**, hogy a csapat számára biztosították a népviseletet.

KA

Liszt nélkül nincs mit dagasztani!

A kitartás a legfontosabb

Ismerjük meg közelebbről a magyar úszósport és mai poszterünk „főhősét”,
Hosszú Katinka úszónőt!

Hosszú Katinka háromszoros világ bajnok, olimpiaként gyors- és vegyesúszó, 25 évesen fantasztikus sporteredményeket tudhat magáénak. Tavaly decemberben a világ legjobb úszónője, Magyarországon pedig az év női sportolója lett. Sikereiben és magánéletében társa az amerikai Shane Tusup, aki edzője és férje egy személyben.

A sportkedvelőknek bizonyosan nem kell bemutatnunk Katinkát – vagy Katkát, ahogyan barátai, sporttársai becézik –, ám sok mindent ők sem tudhatnak a hihetetlenül erős alkatú és kitartó sportolóról. Például azt, hogy bajai származású. Vagy azt, hogy mit eszik szívesen, tud-e főzni, meddig fog még úszni... Az alábbi, kölcsönvett interjúban sok mindent elárul.

* Az akaratérőn kívül mi mindenre van szükség ilyen rendkívüli teljesítmény eléréséhez, mint a tiéd?

– Nagyon sok mindenre. Az akarat önmagában kevés. Okosan kell végigcsinálni a felkészülést és a versenyzést is. Nem mindegy, hogy mikor és hol hozzuk ki magunkból a maximumot. Rendkívüli odafigyeléssel kell felkészülni a versenyekre, de talán a kitartás még fontosabb. Hosszú a felkészülés, éveket tart, az ember belefáradhat, de aki kitartó, és csinálja tovább ezt a fajta munkát, annak mindig megvan az eredménye.

* Mekkora szerepe van a sporteredményekben a táplálkozásnak?

– Rengeteg. Én már több mint öt éve tudatosan étkezem, egészségesen. Los Angelesben, a Dél-Kaliforniai Egyetemen kezdtem odafigyelni arra, hogy mit eszem. Akkoriban kezdtem egy dietetikussal is dolgozni. Ő mondta: ahhoz, hogy valaki azt mondhasa, valóban egészségesen eszik, ahhoz legalább öt év kell. Én akkor ezt nem hittem el, de most, hogy eltelt több mint öt év, mondhatom, már nem kell gondolkodnom azon, hogy mit és hogyan egyek. Az esik jól, ha egészséges, amit megeszem.

A lányos mosoly mögött vasakat és retentő sok munka rejtőzik

* Most már magad döntöd el, hogy mit eszel, vagy valaki segít ebben?

– Ma már elmondhatom, hogy tudom, mi az, ami a szervezetemnek jó a felkészülés során, nem kell ilyesfajta segítség. Másrészről jó dolgom van, mert már a saját szakácsom főz nekem, aki be is szerzi mindazt, ami szükséges.

* Főzöl azért te is?

– Volt idő, amikor nagyon sokat főztem, mostanában ritkán. Szeretek például grillezni. Akár zöldséget, akár húsokat, vagy éppen a tenger gyümölcseit.

* Mire figyelsz oda étkezéskor?

– Van egy egészséges alapanyagokból és ételekből álló teljes étrendem. Friss zöldségeket, gyümölcsöt eszem, húsból inkább a csirkét, habár szoktam néha marhahúst is enni. A legfontosabb, hogy megpróbálok bioélelmiszerekkel táplálkozni. Semmilyen kenyérfélét nem eszem. A tartósítószerket pedig kerülöm.

* A köretet száműzted?

– Krumplit, rizst és más hagyományos köreteteket nem eszem, csak salátát.

* Van kedvenc ételed?

– A marhahúst nagyon-nagyon szeretem. Talán az a kedvencem.

* Szoktál édességet enni?

– Igen, de csak módjával. Nyáron szeretem a fagyaltot. A csokoládét is. De megpróbálok inkább diabetikus étcsokoládét választani, ha már eszem.

* A sporton kívül mi az, ami fontos az életedben? Hogyan lazítasz?

– Van egy menedzsment cégünk Shane-nel, az úszáson kívül sokat foglalkozunk marketinggel. Kicsit olyan, mint egy másodállás, de engem kikapcsol. Teljesen más tevékenység, mint amit az uszodában végzek. Ezenkívül szeretek olvasni, moziba járni, nyáron például nagyon szeretünk wakeboardozni (egyfajta szörfözés) a Dunán.

* Családot terveztek?

– Igen, de még nem tudjuk mikor.

* Azon gondolkodsz-e, meddig úszol, és utána mit fogsz csinálni?

– 2021-ig nagyon szeretnék úszni, amikor Budapesten lesz a világ bajnokság. Az a célom, hogy ott is induljak. Utána még nem tudom, hogy mit szeretnék csinálni. Van egy pszichológia diplomám, a sportpszichológia nagyon érdekel. Ezenkívül a Magyar Úszósövetséggel is jó a kapcsolatunk. Majd meglátom, hogy akkor milyen lehetőségeim lesznek.

Csinos kiadásban

Hihetetlen mennyiségű érmet zsebelt be, s ebben Shane, az edzője és élettársa segítette

Kecsenovics Kitti, a kistehetség

Acsantavéri Hunyadi János Általános Iskola mindig nagy figyelmet szentelt a tehetség felkutatására és annak ápolására. Számos kiemelkedő tehetség került ki az iskola falai közül. A közelmúltban abban a megtiszteltetésben volt részünk, hogy egy hunyadi diák, Kecsenovics Kitti a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács által meghirdetett pályázaton kistehetség díjban részesült. Ezt a díjat a tanács jóvoltából a legtehetségesebb tanulók kaphatják meg, és a számukra szervezett felemelő ünnepségen adják át.

A díjátadás utáni felemelő pillanatokban

Kitti számos területen megmutatta kiválóságát. Folyamatosan vesz részt versenyeken, eredményeket mutatva fel. Jeleskedett történelemből, biológiából, angol nyelvből, fizikából és kémiából. A legerősebb területe mégis a szavalás. Minden egyes szavalóversenyen, szemlén megjelenik, feladva a leckét versenytársainak és a bírálóbizottságnak. Az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén rendszeresen részt vevő és kivétel nélkül aranyéremmel tért haza mindmáig. Az iskola minden egyes rendezvényén feltűnik szavalással, vagy pedig műsorvezetői szerepben.

Elmondása szerint az óvodában kezdte a szavalást, amikor az óvónéni benevezte a Nemes Nagy Ágnes szavalóversenyre. Az első verset szemlélve, magában motyogva mondta el. Nem sikerült helyezést elérnie. Megfogadta, hogy a jövőben jó szavalóvá válik. Éjt nappallá téve tanulta a verseket, ebben segítségére volt **Hajvert Ákos**, a Vajdasági Versmondó Egyesület elnöke, az iskola és édesanyja. Nagyon sokat megtanult, és a következő évi ÁMV már gyermekjátéknak bizonyult számára.

Fontosnak tartja, hogy a tanulás mellett elég ideje jusson a családjára, két fiatalabb testvérével szereti tölteni az időt. Felnőtt korában orvos szeretne lenni, és ezért meg is tesz mindent. Rengeteg energiát fektet a tanulásba, alkalmasint félretéve ezzel a szórakozást.

K. T.

Kitti az idei március 15-ei ünnepi műsorból is aktívan kivette részét

LELKIZZÜNK!

Kamaszkori civódások

Hétköznapjainkat különböző emberi kapcsolatok tarkítják, legyen szó baráti, szülő-gyerek, tanár-diák, illetve párkapcsolatokról. Beszélgetéseink során kicseréljük gondolatainkat, elmondjuk véleményünket, megosztjuk egymással aggodalmainkat és érzelmeinket. Serdülőkorban – ahogy sok minden más – az emberi kapcsolatok is változásokon mennek keresztül. A korábbi felhőtlen egymás mellett élést egyre több nézeteltérés, vita, összeütközés, konfliktus árnyékolja be. A konfliktus jelenségének kiváltó okai, hogy a kamaszoknál megnövekszik az önállóságra való törekvés, egyre kritikusabb szemmel tekintenek a világra, ugyanakkor a kritikát nehezebben viselik, mert ebben az időszakban különösen érzékenyebbé válnak. Továbbá pillanatnyi hangulatuk alapján alkotnak véleményt, és sajátos módon ítélik meg az emberi kapcsolatokat.

A hirtelen támadt veszekedésben kirobbanó helyzeteket hisszük konfliktusnak. Azokat a feszültségeket, amelyek nem kerülnek azonnal felszínre lappangó konfliktusoknak nevezzük. Ilyen lappangó konfliktusok kialakulhatnak barátok közötti féltékenységből, tanár-diák kapcsolatban, ha azt érzi a tanuló, hogy „pikkelt” rá a tanár. Ilyen esetekben a megoldás gyakran elmarad, ami nyugtalanságot okoz. Gyakoriak a kisebb-nagyobb csoportok közötti összeütközések, pl. osztályok, osztályon belüli klikkek vagy lányok és fiúk között. A kamaszkort szinte természetes jelleggel végigkísérő konfliktusok kialakulhatnak pl. testvérek, osztálytársak, barátok, szülő-gyerek, tanár-tanuló között. A konfliktusok sajátos fajtája, ha az egyének vagy csoportok azért nem értik meg egymást, mert különböző szokások, hagyományok között nevelkedtek. Ilyen fordulhat elő különböző vallású, nemzeti-ségű, kulturális hátterű, esetleg különböző vagyoni helyzetű csoportok között.

A konfliktusokra minél előbb megoldást kell találni, vagyis meg kell találni a mindkét fél számára elfogadható megoldást. Ilyen lehet a tisztázó beszélgetés, amely során arra a belátásra jutnak a felek, hogy értelmetlen a harag. Ha a vitázók nem békülnek ki, hasznos lehet egy közvetítő személy, osztálytárs, barát, testvér, tanár, aki a haragosok között a békülést segítő üzeneteket, híreket közvetíti. Ha mindkét fél túlságosan büszke ahhoz, hogy engedjen, előfordulhat, hogy valami váratlan esemény segíti a haragjuk feloldását. Fontos, hogy igyekezzünk megismerni egymást, a másságot, megértéssel, elfogadással közelítsük meg a különbségeket. Konfliktusaink csökkentése érdekében próbáljuk a másik helyzetébe képzelni önmagunkat, továbbá tanuljunk meg kultúrálisan vitatkozni és másokat meghallgatni, legyünk képesek saját véleményünk módosítására, illetve tudjunk megbocsátani és bocsánatot kérni!

Kis Laura

Az időmérők története

Mikor készültek az első órák?

Az idő a történelem folyamán mindig fontos volt az ember számára. A századok alatt különféle módszereket használtunk a pontos idő megállapítására. Az ókori Egyiptomban, Babilonban még a nap-órák, a görögöknél és a rómaiaknál a homok-órák voltak használatban. A középkori olasz és német városok tornyaiba szerelték fel az első toronyórákat, elsősorban templomokra, kolostorokra. A legelső toronyórákat Firenzében, Milánóban, Párizsban és az angliai Salisbury-ben helyezték el. A kezdetleges óráknak azonban számos hátrányuk volt, például nem voltak pontosak, a napórához napos időre volt szükség stb. Később jelentek meg a mechanikus órák, amelyek már sokkal megbízhatóbb adatokat mutattak az időről. Rajtuk kívül még rengeteg különféle óra készült a történelem folyamán: csillagóra, vízóra, tűzóra, elektromos óra, egészen a legmodernebb okosórákig.

A mai rohanó világban még fontosabb, hogy állandóan tudjuk, hány óra van, ezért mindig nálunk vannak a hasznos kis „segéd-eszközök”, mint a karóra vagy a mobiltelefon. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy az órák nemcsak az idő meghatározására szolgáltak, hanem fontos díszelem és divat is voltak, és eleinte csak a kiváltságos rétegek számára készültek.

Az első hordozható órák a XV. század végén jelentek meg a mai Németország területén. Peter Henlein nevéhez fűződik az első zsebóra elkészítése. Ezek a zsebórák kerek alakjuk miatt a „nürnbergi tojások” elnevezést kapták. A XVI. század végén Galileo Galilei felfedezte az ingát, amely fontos szerepet játszott az időmérő eszközök további fejlesztésében. A XVII. század folyamán az órákat tovább korszerűsítették és tökéletesítették, s ebben az évtizedekben alakult ki az órák mechanikus szerkezete. Christiaan Huygens holland fizikus és csillagász 1657-ben szabadalmaztatta a világ első ingaóráját. Ezen már másodpercmutatók

is voltak. 1675-ben Huygens is és az angol Robert Hooke elkészítették a hajszálrugót. Ez kiemondottan jelentős volt, mivel a korábbi órák beállítás után is idővel egy-két órát eltértek (ami nem is furcsa, ha tudjuk, hogy ekkor még az emberek hosszú utakat tettek meg, főleg lóháton). Hamarosan ütőmechanizmusokat is építettek minden órába. 1704-ben a londoni órákészítők, köztük Nicholas Facio, genfi származású mechanikus, parányi rubinba elhelyezett fogaskerekek alkalmazásán dolgoztak. Ők alapították meg a drágakő csapágyakat, igaz, nem kapták meg érte a szabadalmazás jogát.

Hamarosan, 1715-ben George Graham, híres órásmester felfedezett egy egész sor újítást, amelyeket főként zsebórákban alkalmazott.

A londoni Big Ben

1735-ben Graham tanítványa, John Harrison elkészítette az első kronométert, vagyis olyan időmérőt, amelyet a földrajzi hosszúság méréséhez használtak. Elsőnek a Centurion nevű hajón próbálták ki, és ez a tengerészeti óra nagy sikert aratott.

Az órásmesterekre jellemző volt ebben az időben, hogy szinte minden órájuk egyedi alkotás volt. Két egyformát nem igazán készítettek. 1764-ben az angol John Arnold III. György király számára elkészítette az addigi egyik legprecízebb órát.

A XIX. század elején készültek el az első szabad gátszerkezetes csillagászati ingaórák, amelyek hihetetlen pontossággal működtek.

Az első karórát 1904-ben készítették, Alberto Santos-Dumont pilóta számára 1928-ban pedig megjelent az első kvarcóra, amelyet Morrison készített el.

A mai modern órák már valódi parányi számítógépek, LED-es érintőképernyővel és milliónyi pontos adattal, amelyeket szatellitén keresztül kapnak a világ minden tájáról. Az igazi órákedvelők köreiben azonban még mindig nagy tisztelet övezi a hagyományos, kézzel összeállított mechanikus órákat is.

Sok híres régi toronyóra ma igazi látványossággá vagy emlékművé vált. Ilyenek a

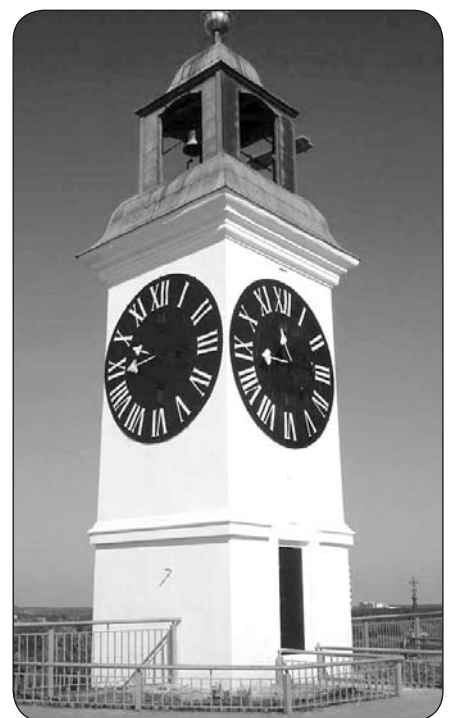

Christiaan Huygens,
az első ingaóra elkészítője

londoni parlament tornyában elhelyezkedő toronyóra, a Big Ben, a prágai városházán lévő csillagászati óra vagy a birminghami egyetemen lévő Joseph Chamberlain emlékére készült toronyóra, amely egyben a legmagasabb a világon. A péterváradai vár toronyórája Újvidék város jelképévé vált. Érdekes tény, hogy a nagymutatója mutatja a percekét, a kicsi pedig az órákat. Azért készítették így, hogy a Dunán közlekedő hajók messziről is láthassák a pontos időt.

A mai időzónákat az angliai Greenwich Csillagvizsgáló központhoz képest határozzák meg.

Gyarmati Balázs történész

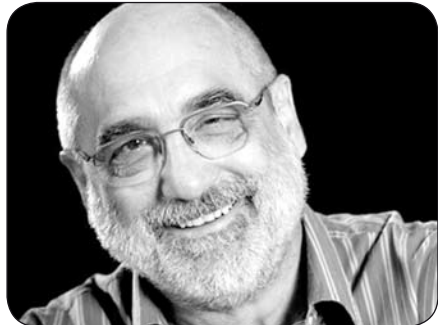
A péterváradai toronyóra

A világ egyik legelső zsebórája

1564. április 23. – Megszületett **William Shakespeare** színész, író, drámaíró. Születésnapja április 23-a, furcsa, hogy ugyanezen a napon, 52 évvel később hunyt el. Irodalmi hagyatéka talán a leggazdagabb a világon: 37 színdarab, 154 szonett, 2 elbeszélő költemény és egyéb különböző műfajú versek. Ugyanakkor mindössze két, valamennyire is hiteles arcképe maradt az utókorra. Kézírását csak aláírásából és egy, a cenzúra által betiltott mű 147 soros jelenetéből ismerjük, nincsenek személyes érzéseiről beszámoló levelek vagy naplók. Nehéz helyzetben vannak azok, akik meg akarják írni a költő életrajzát, hiszen csak néhány epizód áll rendelkezésükre. Színműveinek teljes kiadása 1623-ban, halála után 7 évvel látott napvilágot. Életműve olyan gazdag és maradandó, hogy a kutatók komolyan kételkednek abban, hogy származhatott-e mindez egyetlen ember, különösen egy vidéki, másodrangú színész tollából.

1950. április 23. – Budapesten megszületett **Gryllus Dániel** furulyaművész, zeneszerző. 1969-ben megalakította a Kaláka együttest, amely népzene, versekre írt dalokat játszott. Lemezeiből: Az én koromban, A pelikán, Villon, Boldog, szomorú dal, zenés könyvei: Nálatok laknak-e állatok?, Az én szívemben boldogok a tárgyak, önálló lemeze: A teljesség felé (Weöres Sándor műve alapján).

Április 24. – Szent György-nap. A katonák és földművelők védőszentje kis-ázsiai keresztény katona és vértanú volt. A néphit Szent György napjától számította a jó időt, a valódi tavasz kezdetét. Ennek emléke az egyik legismertebb gyermekjáték-dal. A gyermekek a rétre kihajtott libák számára így hívogatták a napot:

Süss föl nap,
Szent György nap!
Kert alatt a kislibáim
Megfagynak.
Terítsd le a köpönyeged,
Adjon isten jó meleget!

Évfordulók nyomán

1986. április 26. – Csernobilban gőzrobbanás következtében radioaktív sugárzó szennyeződés került a levegőbe. Csernobil város Ukrajna északi részén, a Pripyat folyó partján, a fehér orosz határ közelében van. A város nevének jelentése: fekete üröm. Csernobil a középkortól lakott terület, a 19. századtól fogva fontos közlekedési és kereskedelmi központ volt. A várost a tőle 15 kilométerre északra elhelyezkedő csernobili atomerőműben 1986. április 26-án a bekövetkezett baleset tette világszerte ismertté. Csernobilban nem nukleáris robbanás történt, hanem gőzrobbanás, aminek az oka az ott üzemelő RBMK típusú reaktor tervezési hibája, és a hozzá kapcsolódó emberi hozzá nem értés és felelőtlenység együttes hatása. A gőzrobbanást egy szabálytalan kísérlet és több biztonsági rendszer szabályellenes kikapcsolása okozta. Ezért robbant le a reaktortartály teteje, és ennek, valamint a hűtés hiánya miatt bekövetkező grafittűznek a következménye a légkörbe kijutott sugárzó izotópok tömege és szétszóródása. A baleset után a radioaktív sugárzás, illetve a nyitott reaktormaradvány közelsége miatt 1986. május 2-án döntötték el a város kb. 12 500 lakójának kitelepítését.

1945. április 26. – Megszületett **Szöreyi Levente** zeneszerző, gitáros, énekes. A Mediterrán, a Balassa, a Bajtala, az Illés, a KITT-egylet és a Fonográf zenekarok egykori tagja. Több tucat sikeralbum és színpadi darab szerzője, előadója. Jelentős részt vállalt a magyar beatzene megteremtésében. Illés Lajossal és a Tolcsvay fivérek zenekarával együtt az ő nevéhez fűződik a Kárpát-medence népzenejének és a modern beat/rock zenének a

házasítása. Főbb zeneművei: Human Rights (beatoratórium, 1971), Kőműves Kelemen (rockballada, 1982), István, a király (rockopera, 1983), Atilla, Isten kardja (rockopera, 1993). Három könyve jelent meg a Betemetett Magyar Múlt című általa alapított könyvsorozatban. Borászattal és régészettel is foglalkozik.

1931. április 28. – Megkezdődött a **magyar hangosfilmgyártás**. A régi Corvin Filmgyár telepén, a budapesti Gyarmat utcában kezdték forgatni a Kék bálvány című filmet 1931. április 28-án, és öt hónappal később, 1931. szeptember 25-én már be is mutatták a budapesti Royal Apolló moziban. Olyan népszerű színészek játszottak benne, mint Jávor Pál, a főszereplő, Beregi Oszkár és Gózon Gyula. Rendezte Lázár Lajos, operatőre Eiben István volt. A film nagy bukás volt, ennek ellenére a magyar hangosfilm-korszak kezdetét hozta el.

1947. április 28. – Elindult a 101 napig tartó **Kon-Tiki tengeri expedíció**. Thor Heyerdahl norvég utazó és öt társa, annak bizonyítására, hogy a Csendes-óceáni szigetvilág a dél-amerikai kontinens felől is benépesülhetett, tengeri expedíciót indított. Az expedícióhoz egy korabeli inka rajzok alapján, sok ezer évvel ezelőtt használatos tutajt építettek, eredeti módszerrel – kötéllel összekötözött balsafákból, szögek és csavarok használata nélkül. A tutajt vitorlával látták el. A kész tutaj az inkák istenének nevét viseli – Kon-Tiki. A perui Callao kikötőjéből indultak. Az út 8000 kilométeres, 101 napig tartott és 1947. 8. 7-én szerencsésen megérkeztek Polinéziába, Tuamotu-szigetek, Raroia szigetéhez, ahol megfelleltek a szigetet körülvevő korallzátonyon. A tutaj jelenleg az oslói Kon-Tiki múzeumban tekinthető meg.

Ezerhangú madárdal

Atavasz a természet legvonzóbb időszaka, minden mozog, fejlődik, szaporodik. Bármerre járunk is, tarka virágokban, rügyekben, majd fokozatosan kilombosodó fában, ezerhangú madárdalban és hihetetlenül gazdag rovarvilágban gyönyörködhetünk.

Nehéz lenne eldönteni, hogy hol gyűjthetünk több élményt, hol vár ránk több meglepetés, a mezőkön, az erdőben vagy a vizek, nádasok mentén. Ha a hegyekben járok, mindig rácsodálkozom az odúját

Eme hullófaj gyakori a folyók és tavak közelében, mocsaras területeken, de megtaláljuk a víztől távolabbra is. Ha váratlanul lépünk melléje, néha nem a menekülést választja, hanem holtnak tettet magát. Kinyújtózik, hátára fordul, még a száját is kitátja, így várja mozdulatlanul, hogy továbbhaladjunk. Néhány lépés után visszanézve aztán látjuk, hogy gyorsan életre kel, és már siklik is a legközelebbi sűrű felé.

A vízisikló többnyire békákat zsákmányol, áldozatát nem öli meg, hanem élve nyeli el,

Az áprilisi és májusi réteken járva tarka virágtengerben és a felette repülő rovarokban gyönyörködhetünk. Hasonló alakúak, de színezetükben, ha néha csak kis mértékben is, de eltérők a boglárkalepkék. Májustól októberig repül az ékes boglárka. Nősténye feketésbarna, a valamivel kisebb hím szép, kék színű. A szemes boglárka első nemzedéke áprilistól júniusig, a második július és szeptember között repül. Jellemző a szárnyak külső szegélyén látható világos foltosor. Nincs kék szín a szerezcsenboglárlán, szárnyainak

Homoki gyík

Zsákmányra vadászik a vízisikló

ácsoló harkályra, az erdei utak mentén nyíló virágokra, az avarban fűgén szaladó futrinkákra, az erdőszélen először a sárga ruhát öltött som-, majd később a fehérbe öltözött kökénybokrokra.

Az áprilisi tóparton járva a reggeli órákban gyakran elénk kerül a vízisikló. Összeteheredve sütkérezik a parton, de közeledtünkre kinyújtózik, és gyors csúszással igyekszik eltűnni a parti nádszálak között.

és ez egy nagyobb tavi béka esetében több mint egy óráig is tarthat. A megfogott béka persze igyekszik menekülni, hangosan „sír”, de a kígyó nem ereszt, és előbb-utóbb lenyeli. Ha régebben ilyen zsákmányát nyelő vagy nyelni készülő sikló került elé, megmentettem a békát, de aztán beláttam, hogy ezzel csak azt a példányt szabadítom meg, hiszen a kígyó éhes marad, és újabb prédát keres.

szegélye fehéres, mögötte rozsdaszínű foltosor húzódik. A tavaszi időszak végén és a nyári hónapokban repül.

A homoktalajú legelők jellemző állata a homoki gyík. Teste karcsú, a háta közepén zöld színű sáv húzódik. Rendkívül gyors mozgású, melegigényes állat, ezért napsütötte, meleg időben figyelhető meg.

Sch. E.

Virágzó kökénybokor

Égészínű boglárkalepke

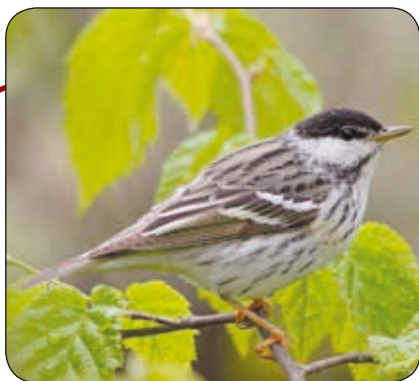

Visszatelepítik a hiúzt a brit vadvilágba

Visszatelepítik a hiúzt az angliai és a skóciai erdőkbe 1300 évvel azután, hogy a vadállat kipusztult a térségben. A faj megőrzését célul kitűző alapítvány, a Lynx UK Trust azt tervezi, hogy 18 vadállatot enged szabadon Aberdeenshire, Cumbria és Norfolk grófságokban lévő magánbirtokok szarvasokban, őzekben, apróvadakban gazdag erdeiben, ha az angliai és skóciai környezetvédelmi hatóságok engedélyt adnak programjára. A hiúz egyebek mellett őzet, nyulat eszik, és nem jelent kockázatot az emberre, mivel távol tartja magát az emberektől.

A hiúz bolygónk egyik legtitokzatosabb és legszebb macskája. A brit vidék haldoklik, és a hiúz vissza fogja hozni az életbe – idézte Paul O'Donoghue-t, az alapítvány tanácsadóját a The Independent brit napilap. Környezetvédelmi szakemberek egyre inkább felismerik a nagyragadozók fontosságát az élővilágban. Például amikor az amerikai Yellowstone Nemzeti Parkban a farkasokat visszahonosították, megváltozott a park virágállománya. Nagy-Britanniában egyre nagyobb gondot jelent az őzek elszaporodása, ami részben a ragadozók hiányának köszönhető.

A hiúznak különösen áldásos hatása lesz az erdők ökoszisztémájára, mind közvetlenül, mind pedig a szélesebb körű fajmegőrző programok szempontjából – mondta Tony Marmont, az aberdeenshire-i grófságban lévő Grumack erdő tulajdonosa, aki szintén szívesen venné a vadmacska visszatérését erdeibe.

Megállás nélkül képes több mint 2000 kilométert repülni az Atlanti-óceán fölött egy kicsiny észak-amerikai énekesmadár. A tizenkét gramm súlyú, csíkos kucsmás lombjáró az Egyesült Államok északkeleti és Kanada keleti részén elterülő erdőkben él, és ősszel a karibi térség érintésével Dél-Amerikába vándorol. Ornitológusok mindig is feltételezték, hogy útját a karibi térségbe az Atlanti-óceán fölött teszi meg.

2013-ban kezdődött kutatásukban távolságmérővel szereltek fel 37 madarat, hogy

igazolják feltevésüket. A szakemberek 19 madarat a Vermont-hegyen lévő Mansfieldben, 19-et Új-Skócia két térségben láttak el távolságmérővel. Három madár hosszas vándorlása után visszatért Vermontba, kettő Új-Skóciába. Vermontból négy madár közvetlenül Hispanola szigetére vagy Puerto Ricóba szállt 49–73 órán át tartó repülési úton. Egy ötödik madár az észak-karolinai Hatters-fokról indult, és mintegy 1600 kilométer megtétele után a Turks- és Caicos-szigeteken szállt le, mielőtt továbbindult volna Dél-Amerikába.

A kucsmás lombjáró, amely elindulása előtt a tengerpartokon jól megtömi magát rovarokkal, Észak-Amerikában őshonos, számuk azonban csökkenőben van. A szakem-

berek a kicsiny vándormadarakat hosszú útukon nem akarták jeladóval terhelni, ezért csak 0,5 gramm súlyú távolságmérőt erősítettek testükre, és tavaszi visszatérésükkor olvasták le az adatokat. A kismadarak két és fél, három nap alatt 2270–2770 kilométert tettek meg megállás nélkül az Atlanti-óceán fölött. „Ez a leghosszabb megszakítás nélküli repülés tengervíz fölött, amelyet énekesmadár bizonyítottan megtett” – hangsúlyozta Bill De Luca, a Massachusetts-i Egyetem kutatója. Számos vándormadarról, köztük az albatroszról közismert, hogy több ezer kilométert repül az óceánok fölött, de ezek a madarak képesek leszállni a vízre, ami a kucsmás lombjáró esetében életveszélyes lenne.

ÁLLATKIRAKAT

Darius, a világ legnagyobb nyula

Darius, az óriásnyúl hatalmas méretével a Guinness Rekordok Könyvébe is bekerült, hivatalosan is ő a világ legnagyobb nyula. A hatalmasra nőtt nyuszi 1,28 méter hosszú, és 22,5 kilogrammot nyom. Darius gazdája, az angliai Worcesterben élő Annette Edwards szerint, ha Dariusnak módja lenne rá, soha nem hagyná abba az evést. Hihetetlenül falánk, ami meg is látszik a természetén. „Eleinte hagytam, hogy annyit egyen, amennyit szeretne, de egyre többet akart. Dariusnak egyszerű személyisége van, ezért nem tudok rá haragudni, amikor rajtakapom, ha megpróbál besurranni a házba, hogy ételt csenjen el. Attól függetlenül, hogy ilyen sokat eszik és ilyen hatalmas, nagyon aktív, és jó egészségnek örvend” – mondta Annette.

Darius mindennap megeszik egy tál nyúltapot, legalább 10 répát, 2 almát és egy káposztát, valamint szénát nassol és vizet iszik. A szelíd óriásnyúl szeret gyerekekkel és kutyákkal játszani. Annette Edwardsnak egyébként több hatalmas termetű nyula is van, köztük Darius fia, Jeff, aki, úgy tűnik, hamarosan túlszárnyalja az apját. Jeff ugyanis még nagyjából fél évig fog nőni, és már most 1,1 méteres, így lehet, hogy Darius nem sokáig marad a csúcstartó, és Jeff lesz az új rekorder.

Több mint 2000 kilométert képes repülni az énekesmadár

RÜGYFAKADÁS

Tavas van, gyönyörű!

Tavas van, nagyon csodás,
mert melegebb lesz a lakás,
fűteni sem kell többé,
a természet válik zölddé.

Mert elkezdődik a tavasz,
és mondjuk majd, hogy „Szevasz!”
a télnek, hogy menjen el,
mert nekünk melegebb idő kell.

Kimegyünk játszani az udvarra,
s nem gondolunk már a fagyra,
ami télen volt, még akkor,
az volt ám a hideg kor!

Az udvarra játszani megyünk ki,
felkerül a padlásra a szánkó és a sí,
az ember az utcán is virágokat lel,
mert virágzik a tulipán, a kutyatej.

Kimegyünk az udvarra játszani,
és nem kell a bajokra gondolni,
mert gondtalan a kikelet,
miközben hozza a meleget.

Tavas van, oly gyönyörű,
dalol már a pacsirta, és nő a fű.
most már nem írok többet, passz.
Jaj, de jó, hogy itt a tavasz!

**Sebastian Áron, 6. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

Creacle úr iskolája és az én iskolám

Az én iskolám és Creacle úr iskolája nagyon különböző.

Azt a régi világot idézi fel, amelyben a gyerekek szava még nem sokat ért, mindent a felnőttek határoztak meg, és szigorúak voltak. A mai iskolák már egészen másminyenek. Mi már partnerei vagyunk a tanároknak, nyugodtan elmondhatjuk a véleményünket, persze tisztelettel. Creacle úr iskolájával szemben ma már nincs helye a verésnek és a szigorú rendszabályozásoknak. Ehelyett mi megbeszéljük, együtt megoldjuk a gondokat. Az igazgató úr sem a szigoróról és a kegyetlenségéről híres, inkább a megértésről, a barátságról. A mi iskolánk igazgatóját össze sem lehet hasonlítani a durva és vaskorlátot tartó Mr. Creacle-lel. A mi iskolánkat a tolerancia, az odafigyelés és a kitartó munka jellemzi.

Szeretek ide járni és örülök annak, hogy most vagyok diák, nem pedig Copperfield Dávid idejében.

Kiss Gábor, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Mese a kislányról

Egyszer egy kislány eltévedt az erdőben. Mégsem félt, mert mindenkit szeretett.

Először találkozott egy tigrissel, utána a medvével, majd a kakukkmadárral. De egyik sem bántotta, mert a kislány kedves volt velük. A folyóparton sétáltak, amíg az erdő szélére nem értek. Megmutatták neki a hazavezető utat. Amikor a kislány bandukolt, lövéseket hallott. A vadász lelőtte a barátait.

Mégis volt valaki, akit a kislány nem szeretett.

Takács Flóra, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Topolya

Topolya, Topolya,
itt élők otthona.
De szép vagy,
de szép vagy!
Téged senki
itt nem hagy.

Mexikó

Mexikóban sok a taco,
és divat a sombrero.
Ez Speedy Gonzales lakhelye,
aki Mexikó leggyorsabb egere.

**Tóth Lázár, 6. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Emlékezés a régiekre

A nagymamám már sokat mesélt arról, hogy milyen volt az ő gyerekkorában a Petőfi Sándor iskola.

A régi épület most is megvan, viszont a vaskályhák nélkül, amelyekkel a termeket fűtötték.

Egy osztályban sokan voltak, talán még ötvenen is. Akkor csak négy osztály nyílt, egy első, egy második, egy harmadik és egy negyedik. Az iskolatáska helyett vászontáskában vitték a palatáblát, palavesszőt és a szivacsot. Ebből állt az iskolai felszerelés, ami a tanuláshoz kellett.

Minden héten egy kanál csukamájolajat kaptak azért, hogy egészségesek legyenek. Mivel tornatermük nem volt a tanulóknak, az udvaron tornáztak. Később, amikor hetedikbe, nyolcadikba járt a mamám, berendezték a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör nagytermét, és ott tartották meg a tornaórákat. Akkoriban az iskolaszolga a feleségével az iskolában lakott.

Az ő feladatuk a tantermek fűtése, illetve takarítása volt. Ezen kívül az iskolaszolga ablakokat cserélt, padokat festett. A nagymamám nagyon szeretett iskolába járni, kitűnő tanuló volt, a nyolc osztályt kijárta úgy, hogy egyszer sem hiányzott. Az ő gyerekkorában nem volt szabad templomba járni, mert tiltották a vallást. A tanító néni figyelte a tanulókat, és ha meglátta, hogy valaki részt vesz a misén, másnap sarokba állás volt a büntetés. Az ötödik és hatodik osztályt a mostani közgazdasági iskolában fejezte be. Azután a Petőfi iskolában folytatta a tanulást, mert ott is megnyílt a nyolc osztály.

Büszke vagyok, hogy a nagymamámon kívül apukám és a nővére, valamint az ő gyerekei is itt fejezték be az iskolát.

Varnyú Emese, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Miskolci Helga, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Városom

A városom Szerbiában, Vajdaságban helyezkedik el, és Óbecsének hívják.

A neve egy tiszai szigetre épült várra és annak kikötőjére vonatkozik. Többnemzetiségű. A gyárak közül a legismertebb a Sojaprotein. A szójából készült termékeket nemcsak a hazai piacon árúsítják, hanem külföldön is. A gyógyfürdőben a betegekkel foglalkoznak. A központban található a városháza, a Szabadság-szobor, a római-katolikus és a pravoszláv templom. A szilip elválasztja egymástól a Tiszát és a csatornahálózatot. Nem messze a városunktól van Bogdan Dunderški nagybirtokos kastélya. A földbirtokos hamvait az ott felépített kápolnában őrzik. A kastély tornya olyan magas, hogy onnan be lehet látni az egész környéket, a szántóföldeket, a legelőket és a strucctelepet. A kastélyszálló neve Fantast.

Ez az én kis városom. Ugye, milyen kedves település?

Bezeg Hunor, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Kirándulás

Tizenegy éves lehettem, amikor egy szép tavaszi napon a szüleim közötték velem, hogy kirándulunk Palicsra az állatkertbe.

Az út kicsit hosszú volt, de megérte. Útközben megálltunk Szabadkán ebédelni. A McDonald's-ba mentünk. Apa hamburgert evett, anya sült krumplit, én pedig gyerekmenüt kaptam. Járt vele egy kis ajándék is, amit én választhattam ki. Utána piacra mentünk. Nekem újdonság volt, mert kicsi voltam, mikor ott jártunk. Szétnéztünk, és azután indultunk az állatkertbe. Ott megvártuk anya munkatársát a családjával, és velük együtt mentünk be. Apa vett egy állatkerti térképet, amelyen írta, hogy mikor van etetés, merre vannak az állatok.

– Anya, keressük meg Tomit! – mondtam.

– Milyen Tomit? – kérdezte anya.

– A csimpánzt – mondtam.

– Rendben – válaszolt.

Azzal elmentünk megkeresni. Tomi nem volt ott, helyette egy másik majmot találtunk. Megnéztük a zsiráfokat, amelyek éppen ettek. Ott volt egy magas erődtímnyszerűség, és ha arra felmentünk, akkor jobban láttuk, hogy esznek. Via és én bementünk egy üregbe, ahol volt üveg, és onnan le fényképezhettük a mosómedvéket. Végigmentünk még a lovaknál és jegesmedvéknél, de mikor odaértünk, pont akkor etették a macikat. Lefagyasztott halat és gyümölcsöt kaptak. Amikor bedobta a gondnok az ételt, a mackó beleugrott a vízbe, és majdnem lecsapott minket.

– Későre jár, lassan indulnunk kell! – mondta anya.

Nagyon szép élmény volt ez számomra, remélem, máskor is ellátogatunk az állatkertbe.

Árpási Petra, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ökrös Kyra, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kötődés a szülőföldhöz

Gyakran hallok a környezetemben, hogy sokan szeretnék elhagyni a szülőföldjüket. Sajnos nem értem, miért. Hogyan hagyhatod el azt az aprócska földrészt, ahol felnőttél, vagy ahová az emlékeid kötnek? Lehetnek jók, de rosszak is. A jó emlékekre mosolyogva fogsz visszaemlékezni, a rosszak pedig lehet, hogy jó leckék voltak az élettől.

Kikinda az én szülővárosom. Itt tanultam meg járni, beszélni, kérekeparozni. Kikindán ültem először iskolapadba, és ha rajtam múlik, a középiskolát is itt fogom befejezni. Valakinek ez csak egy város, ugyanolyan, mint a többi, de számomra sokkal különlegesebb. Gyönyörű, amikor összeáll a sok lehullott levéltől, télen pedig fehér takaróba bújik.

Szeretek utazni, más városokat meglátogatni, de az utazás végén mindig várom, hogy hazatérhessek az én kis városomba. Az utazások közben is csak arra jövök rá, mennyire szeretek itt élni.

Még sok felfedeznivalót tartogat számomra ez a kis közösség, ahol élek, és amit én boldogan ki is fogok használni.

Balázs Oszkár, 7. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Az én színes világom

Én egy tizenkét éves átlagos lány vagyok, aki minden nap sok színt látja a világot.

Mikor felkelek, még egészen halvány színeket látok, mert még fáradt vagyok, és minden homályos körülöttem. Az iskolába indulva a barátokkal már világosodnak a színek, mert a kedvem is derűsebb. Az iskolában tanulás közben, mikor tudom a példát, zöld színt látok, de mikor nem tudom, akkor sötétkék felhők tornyosulnak a fejem fölé. Hazafelé menet a boldogság színeiben pompázom, mert örülök a tanítás végének. Hazaérve anyukám ölelésével bearanyozza a napom további részét, és a finom főztjével még csak fokozza ezt. A házi feladatok megoldása közben sokszor pirosban látok mindent, főleg a rá kapható másnapi osztályzatot. Játás közben ismét boldog vagyok, hiszen ez a nap legjobb része, a szívárvány boldog színeivel illethetem. Este fürdés után fáradtan esem az ágyba, lassan minden elszürkül, és mély, sötét álomba szenderülök.

Nekem így telnek el a mindennapjaim, és mindezt valójában színekben is látom, még ha nem is írom azt ki magamból nap mint nap.

Kormányos Réka, 5. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Kifogtam az aranyhalat

Egyszer elmentem horgászni.

Kifogtam egy gyönyörű aranyhalat. A pikkelye csillogott a napfényben. A halacska így szólt:

– Dobj vissza a vízbe, és teljesítem három kívánságodat!

Visszadobtam a halat a vízbe, vígan lubickolt. Hosszas gondolkodás után megfontoltan azt mondtam neki:

– Az első kívánságom az, hogy az emberek békében éljenek.

– Rendben, teljesítem a kívánságod, de rövid ideig fog tartani.

– Nem baj – mondtam. – A második az lenne, hogy sok hal ússzon a tóban.

– Ez sem tart sokáig.

– A harmadik pedig az, hogy a szegényeknek legyen pénzük.

Az aranyhal mind a három kívánságomat teljesítette. Sajnos egyik sem tartott sokáig. A sok halat a tóból mind kifogtuk. Megsáritottuk, megsütöttük vagy megfőztük őket, még az állatok is halat ettek. A száritott, sózott hal sokáig megmaradt. Örült mindenki az ételnek, a békének és a szegények pénzének. Az volt a baj, hogy mindez nem tarthatott örökké, idővel az egésznek vége lett, s ezért veszekszene az emberek.

Ha valaki kifogja még az aranyhalat, gondolkozzon el azon, hogy mit kíván!

Farkas Kornélia, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

RÜGYFAKADÁS

Nagypapám

Az én nagypapám 170 cm magas, Brindza Jánosnak hívják, 69 éves, és a feje búbján kopaszodik.

Hétvégenként megyek hozzá vendégségbe. Néha elmegyünk a közeli dombra is. Szeret tévézni, rádiót hallgatni és újságot olvasni. Nagyon szeretek vele sakkozni. A nagytatám villanszerelő, szoktam neki segíteni a villanykörte kicserélésénél.

Én, ha egyszer nagypapa leszek, mindent megengedek az unokáimnak. Sokat leszek velük kint a természetben, hétvégenként az erdőbe megyünk, ahol bográcsozni fogunk.

Sokat fogok velük focizni és kerékpározni.

Brindza Kocsis Richárd, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

„Ki volt tanítód?”

Egyszer egy szép napon szeptember 1-jén, megkezdődött az iskola. Izgatottan vártuk a csöngetést. Az udvaron nagyon sok gyerek és a gyerekek szülei álltak, és kézen fogva várták a történetet. A csöngetés előtt mindenkinek lejött a tanítója megkeresni a saját osztályát. Egy szőke hajú, karcú tanító néni megkérdezte tőlünk:

– Ez a harmadik b osztály?

Mi erre hangosan feleltünk:

– Igen.

Rögtön föl is vezetett minket a tanterembe. A bemutatkozással kezdte:

– Az én nevem Lakatos Boja Márta.

Utána mindenki sorjában bemutatkozott, és elkezdtünk beszélgetni a nyárról. Mindenki elmesélte, milyen élményei voltak a szünidőben. Később belekezdünk a tanulásba. Először matematika, utána a magyar következett. Az első félévem sikeresen fejeződött be. A második nehezebb volt, de én még úgy is sokat tanultam, és év végén is színikitűnő lettem. Egy hosszú nyári szünet után megkezdődött a negyedik osztály. Ott már kicsit szigorúbb volt a tanító néni. Játékosan próbálta elmagyarázni a tananyagot. Negyedik osztály végén egy kisebb előadást rendeztünk a szülőkkel. Ők pedig sírva nézték végig a mi kis műsorunkat. A végén egy nagy tapsvihart kaptunk, és a tanító néni mondott pár szót:

– Gyerekek, köszönöm, hogy ilyen jók voltatok, amíg én tanítótallak benneteket. Sok sikert a jövőben!

Ekkor már mindenki sírt. A lányok zokogva egy verset mondtak el. Sajnos, nem tudom a szöveget, de nagyon szép kis vers volt. A tanító néni mindenkinek kiosztott egy kis ajándékot, és adott egy-egy pusztit. Elbúcsúzott mindenki a tanítótól.

– Szerencsés tanítást! – ezt mondtuk.

Erre ő még egyszer:

– Nektek is sok sikert! – és mindenki hazaindult.

Nagyon szerettem a tanító nénit. Kívánom, hogy mindenkinek ilyen jó, kedves, szép és okos tanítója legyen, mint nekem.

Cvitko István, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Repülőszőnyegen utaztam

Élt egyszer egy kisfiú, akit Aladinnak hívtak.

Egyik nap kiment a vásárba, hogy vegyen valami különöset. Odaforult az egyik elárúsítóhoz, és megpillantotta a csodálatos szőnyeget. Megkérdezte, hogy mennyibe kerül. De a boltosnak szimpatikus volt a fiú, és ingyen odaadta neki a szőnyeget. A kislegény megköszönte. Az ember még a fülébe súgta, hogy ez a szőnyeg repülni tud.

Aladin ekkor rápattant a szőnyegre, az felemelkedett vele a magasba, és elröpültek világot látni.

Budai Szabina, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Kedves Pajtások!

Szerencse, hogy az elmúlt hetekben sok anyag érkezett, így azt hiszem egészen tartalmas válogatást sikerült összeállítani. Egyébként a szünidőre való tekintettel egészen érthető, hogy a posta csak elvétele kanyarodott be hozzánk, akkor is főleg egy-egy nyerevényjátékos küldeményt hozott.

Igyekeztünk azon munkáitok közül válogatni, melyek a szülőföldhöz való kötődést ábrázolják. Ki lírai, ki prózai eszközkhöz nyúlt. Bárhogy is, örömkre szolgál, hogy erősnek tűnik a ragaszkodásotok születek, nagyszületek földjéhez. Ez persze nem jelent „jegyeséget”, sokkal inkább azt, bárhova is vet benneteket az élet, büszkén fogjátok vallani származásotok helyét, és belül, a lelketekben örömmel gondoltok majd mindig otthonotokra.

A tanév utolsó negyedére is kitartást, szorgalmat, jókedvet kívánok, és természetesen sok jó fogalmazást, rajzot, gyarapodó tudást, és eredményes versenyzést!

Nagy Magdolna

Az én riportom

Riportalanyom Hasznosi Csongor negyedik osztályos gimnazista, aki részt vett a Középiskolások Művészeti Vetélkedőjén. Némétről fordított magyar nyelvre, második helyezést ért el.

– Honnan jött az ötlet, hogy részt vegyél a KMV-n?

– Az iskolában hallottam a KMV-ről. Később utánanéztem az interneten – mondta Csongor.

– Miért fordítást választottad?

– Már öt éves korom óta tudok németül, és nagyon szeretem ezt a nyelvet. Végre lehetőségem nyílt arra, hogy kipróbáljam magam.

– Ki segített a felkészülésben?

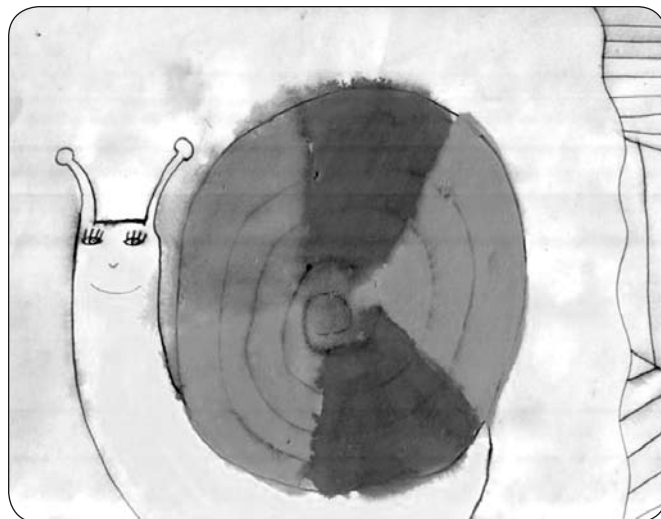
– Börcsök Anna némettanár nő segített kijavítani a hibáimat.

– Számítottál-e arra, hogy helyezést érsz el?

– A tanárnőm is biztatott engem, de mégis váratlanul ért a helyezés. Díjként dicsérő oklevelet és könyveket kaptam – fejezte be Csongor a beszélgetést.

Lássuk be, azért minden fáradozásunk egyszer elnyeri méltó jutalmát!

Hasznos Tóth Karolina, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Rajslí Tímea, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Mese a két rosszcsont egérről

Volt egyszer egy csodaszép babaház. A fala vörös téglából épült, az oldalán fehér keretes ablakok nyíltak, melyeken valódi muszlin függönyök lógtak. És volt egy csinos bejárati ajtaja, meg kémény is a tetején.

Ez a házikó két babáé volt, az egyiket Lucindának, a másikat Jane-nek hívták. Bár valójában a ház úrnője Lucinda volt, Jane pedig a szakácsné, az úrnő sosem osztott parancsokat senkinek.

Éppen úgy, ahogyan Jane sem főzött sosem, hiszen minden étel készen volt már, és egy forgáccsal teli dobozban sorakoztak. Volt ott vörös homár, sonka, hal, puding, meg még néhány szép körte és fényes narancsok.

Mindegyik nagyon szép és ínycsiklandó volt, ám minthogy egy tányérra voltak ragasztva, erővel sem lehetett volna elvenni és megenni őket.

Egy nap Lucinda és Jane sétálni mentek a babakocsiban. Nem maradt senki a gyerekszobában, minden nyugodt volt és csendes. Ám kis idő múltán kaparászás hallatszott az egyik sarokból a kandalló mellől, pontosan onnan, ahol egy kis lyukacska tátongott a falon. A nyílásból először Tim Tom dugta ki a fejét, aztán riadtan vissza is húzta. Egy pillanattal később, a felesége, Hunka Munka pillantott ki, és minthogy senkit nem látott, bátran kiszaladt a rejtékéből. Azt hiszem, még nem is mondtam, hogy Tim Tom és Hunka Munka egerek voltak.

A babaház a kandalló másik oldalán állt. Tom és felesége a szőnyegen át óvatosan a ház ajtajához sietett. Kinyitották a bejáratot, aztán nesztelenül felosontak az ebédlőbe. Ő, micsoda pompás teríték tárult a szemük elé! Visítva cincogtak örömeikben! Ráadásul szép étkészlet sorakozott fel mellé, villák, kések és kanalak, hogy ne is beszéljünk a két babaszékéről, amelyeket igazán kényelmesnek találtak.

Tim Tom tüstént nekilátott a sonka felvágásának, de az olyan kemény volt, hogy a kés félrecsúszott róla, és megsértette az ujját.

– De hiszen ez nem főtt meg rendesen! – mérgelődött, miközben a szájába vette az ujjacskáját. – Próbáld meg Hunka Munka, neked talán sikerül!

Hunka Munka felállt a szék tetejére, és onnan próbálta, de ő sem járt több sikerrel.

– Ezt nem lehet felvágni! Ugyanolyan kemény ez a sonka, mint amit a kereskedőnél kapni!

Tim Tom mérgében legurította a sonkát az asztalra:

– Sínylődjön egyedül a földön! Lássunk hozzá a hálnak, asszony!

Hunka Munka végigpróbált minden kiskanalat, hogy levegyen egy darab halat a tányérról, de sehogy sem tudott tálni belőle. A hal oda volt ragasztva a tányérhoz.

Tim Tom elveszette a türelmét, és mérgében olyan erővel kezdte ütlegelni a földön heverő sonkát, hogy az végül több darabra tört. Kiderült, hogy a szép, ínycsiklandó, fényes festék alatt ez a sonka bizony műanyagból készült.

A két éhes kisegér végtelenül elkeseredett volt, miután rádöbbenetek, hogy a babaházban minden műanyagból van, egy falatka sem ehető a sok színpompás ételből. Törtek-zúztak mérgükben, s haragjuknak a homár, a körte, a puding és a szépséges narancsok is áldozatul estek. Minthogy a halat továbbra sem tudták levarázsolni a tányérról, a kandallóba dobták, de az abban égő tűz sem volt igazi, így a hal végül épségben maradt.

Tim Tom felmászott a kéménybe, hogy megnézzze, kormos-e belül, de az teljesen tiszta volt. Míg odabent nézelődött, Hunka Munka megpillantott a ruhásszekrény tetején egy kis dobozt, amin a következő felirat állt: „Rizs, kávé és liszt”.

Izgatottan nyitotta fel a doboz tetejét, de újfent csalódnia kellett: nem talált mást, csak piros és kék színű gyöngyöket. Ez volt az utolsó csepp a pohárban. A két kisegér elvesztette a türelmét, és nekiláttak, hogy olyan rombolást hajtsanak végre a babaházban, amire babaemlékezet óta nem volt példa. Különösen Tim Tom járt élen a pusztításban,

berontott a hálószobába, kivette Jane ruháit a fiókos szekrényből, és kihajította valamennyit az ablakon át.

Hunka Munka ennél szerényebben látott neki a rongálásnak. Miután félig már kitépkedte Lucinda párnájából a tollakat, hirtelen eszébe ötlött, hogy ő maga mennyire vágyott egy tollal töltött puha ágyikóra. Ezért ahelyett, hogy szétszedte volna teljesen a párnácskát, férjeura segítségével lecipelték a földszintre, majd a szőnyegen át elvitték az egérlukig, amin át nagy nehezen, de sikerült bepréselniük. Ezután Hunka Munka visszatért a babaházba, hogy még néhány szép dolgot összeszedjen maguknak. Elvittek egy széket, egy könyvszekrényt, egy csinos madárkalitkát, és még pár lim-lomot. Sajnos, a könyvszekrény és kalitka nem volt hajlandó beférni az egérlukon át. Hunka Munka ott is hagyta őket a kandallónál a széntartó mögött, aztán visszasietett egy bölcsőért. Végül egy újabb széssel tért vissza, ám ekkor hirtelen zajt hallottak odakintről. Hamar beszaladtak Tommal az egérlukba. Éppen ekkor lépett be a szobába a két játékbaba. De jaj, micsoda látvány tárult a szemük elé!

Lucinda zaklatottan foglalt helyet a konyhai tűzhely mellett, Jane pedig a kredencnek támaszkodott, miközben mosoly ült az arcán. Egyikük sem tett semmilyen megjegyzést, csak hallgattak.

Csak a kislánynak volt mondanivalója, aki a babaház volt:

– Szerezni fogok egy olyan babát – szólta mérgesen –, amelyik rendőrnök van öltözve!

– Én inkább egy egérfogót hozok! – jegyezte meg epésen a kislány dajkája.

Ez volt a két rosszcsont egér története, akik azért nem is voltak olyan nagyon rosszak, mert végülis mindenért fizettek, amit összetörtek. Találtak egy görbe hatpennyst a kandallószőnyeg alatt, és karácsony este belecsempészték Lucinda és Jane egyik kilógatott harisnyájába. De ez még nem minden! Minden reggel, nagyon korán, mielőtt bárki felébredt volna, Hunka Munka fogta a seprűjét, és alaposan kitakarította a babaházat!

Beatrix Potter meséje

Totth Benedek

Holtverseny

(Részlet)

KOCKACSEND

Hanyatt fekszem az ágyamban, és alfaban gyakorolom a bukófordulót, amikor üvölni kezd a Sabotage a Beastie Boystól, és előnti a testemet az adrenalin. Miután leesik, hogy a mobilom szól, oldalra fordulok, és tapogatózni kezdek az ágy mellett a padlón. Végül a pólóm alatt találok meg, a cipőmben, valahogy odakerült az éj-jel. Felveszem, Bója az, unja magát, és le akar menni a termálba. Nem vagyok még teljesen magamnál, ezért aztán ahelyett, hogy elküldeném a picsába, megbeszélem vele, hogy húsz perc múlva találkozunk a régi mozi mögött. Bóját, legalábbis a hangja alapján, egyáltalán nem viselte meg a tegnapi esti buli.

Nem emlékszem minden apró részletre, meg ezek az éjszakák amúgy is elég egyformák, de az biztos, hogy sikerült rendesen szétcsapni magunkat. Kinyomom a telefont, és megpróbálom kinyitni a szememet, de túl korán van, meg a redőnyt is elfelejtettem leereszteni az éjjel.

A belváros ilyenkor egy Walking Dead-díszletre emlékeztet. Csak a főutcán van egy kis mozgás, néhány tricikliző kisfiú visítózva kerülgeti a zombijelmezben kukázó hajléktalanokat, amúgy ijesztően üres minden.

Bója kitalálja, hogy kanyarodjunk el a Fehér Orrszarvú felé, mert valakitől azt hallotta, hogy kurva nagy balhé volt előző éjjel. Én már inkább az uszodába mennék, de semmi ked-

vem egyedül mászkálni, úgyhogy végül Bójával tartok.

Ahogy odaérünk, rögtön látszik, hogy a sztori a balhéról nem kamu. A rommá zúzott bejárat elé kifeszítettek egy RENDŐRSÉG feliratú szalagot, a járdáról megpróbálták a bokrok alá söpörni a kitört üveget, de még így is hangosan ropognak a talpam alatt a szilánkok. A falat meg a kerítést vérfoltok borítják, és az aszfalton is lehetett pár nagyobb tócsa, amit leszórtak homokkal. Bója úgy tudja, hogy a cigányok megkéseltek valakit, vagy a kopaszok késelték meg a cigányokat, ez még nem derült ki pontosan, mert iszonyat sokan voltak, és Bója haverja, aki az egészet végignézte, nem látott semmit a tömegben. Mindenesetre elég zavaros ez az egész.

Az ablakkeretben meredező tűhegyes üvegcsomokra vér meg haj tapad. Egy pillanatra elbambulok, és nem látok mást, csak egy huzatban remegő sötét hajszálat. Bója hangjára térek magamhoz.

– Ez durva lehetett – állapítja meg elismerően.

– Még jó, hogy korán leléptünk – teszi hozzá.

Ezek szerint mi is itt buliztunk. Szeretném megkérdezni, hogy én is velük voltam-e, de ha velük voltam, Bója totál hülyének fog nézni, úgyhogy inkább kussolok, és a szétvert ajtót bámulom. Nem tudom, milyen arckifejezés illene ehhez a pillanathoz, mert így, a kihalt utcán állodogálva nem olyan para ez az egész,

de még is nehéz elvonatkoztatni attól, hogy valakinek kitolták a fejét az üvegen. És ha az üveg így néz ki, mi maradhatott annak a szerencsétlen embernek a fejéből.

Bója még egy darabig a helyszínt tanulmányozza, aztán nagy nehezen sikerül elrángatnom, és elindulunk az uszodába. Átvágunk a Fehér Orrszarvú előtt parkoló kocsik között. Egy fehér Mazda csomagtartóján szétkenődött vércsik virít. Nem vagyok egy autóbuzi, de a japán verdák eléggé bejönnek. A földön kivet szemfogak, a híradós tuti, hogy ebből csinálta a vágóképeket, olyan szépen el vannak rendezve.

Az úttesten megyünk, nincsen semmi forgalom. A zeneiskolát és a börtönt elválasztó magas kőfalról eltűntették a kedvenc graffitimet. A zene rabjai. Újra fel kell majd fűjni. Bójára rájön a szófosás, néha nagyon be tud akadni, de már rájöttem, hogy ilyenkor az a legjobb, ha úgy csinálók, mint Viggo Mortensen abban a parázthatós sci-fiben, és csak azt ismételvegtem random, hogy aha, ja meg igen.

Kedves Olvasó Tanulók!

Régen, a 20. század második felét átható egzisztencialista filozófia szellemében, talán azt mondtuk volna ezekre a szövegekre, amelyek ma olvashattok a Gyöngyhalászban, hogy az *emberi elidegenedésről* szólnak. Mert arról szólnak. Digitális éránk szóhasználatával: a kommunikáció hiányáról, a magányos világba vetettségéről.

Totth Benedek (1977) regényében, a *Holtverseny*ben egy csapat kisvárosi fiú tengeti napjait a gimnázium, az uszoda és a városi bulik színterein. Van közöttük dúsgazdag és nélkülöző család gyermeke – de családjuk egzisztenciális helyzetétől függetlenül elhanyagoltak, érzelmihiányos nevelésben részesülnek, nem tudják, mi a barátság, a beszélgetés és az együttérzés. Beszédük és cselekedeteik felszínesek, nincsenek követhető értékeik, a testi kielégülés, az öncélú szex, a füvezés és az extrém fantázia hatja át életüket. Nincs férfi példakép az életükben: tanáraik lelketlen hivatalnokok, úszóedzőjük alkoholista, csonka családban vagy pedig egy üres, élvhajász közegben nevelkednek, ahol senki sem tölti be az apaszerepet. Nem csoda, hogy a történet szörnyűségbe torkollik, két fiú a csapatból megöli harmadik társukat. És nem tudják meg-

magyarázni, miért. Mert idegesítette őket. Tudjátok, mi a legszörnyűbb a dologban? Hogy az eset tényleg megtörtént. A kaposvári gimnazistagyilkosság néven vonult be az emlékezetbe. Nagyon le-sújtó történet. Alig tudtam olyan részletet kiválasztani a könyvből, amelyet meg lehet jelentetni egy gyermeklapban. Azt kérdezte a hetedikese fiam, hogy ajánlanám-e neki, hogy elolvassa a könyvet. Igen. De nem most. Egy-két év múlva. Akkor azonban mindenképp. És a szülőknek is.

Mai rovatomk ilyen lett. **Térey János** (1970) *Átkelés Budapesten* című 14 novellából szerveződő verses regénye is az emberi kapcsolatok kiüresedéséről szól. Budapest kerületeit járja az elbeszélő, és történeteket mesél emberekről, életokról, kapcsolatokról. Szomorú történetek a szeretetlenségről. Az *Elfordulás* című fejezetből azért választottam részleteket, mert egy közismert zenekar, a **Muse Starlight** című dala szól benne folyamatosan, arra készítve a befogadót, hogy hallgasson bele ebbe a zenébe! Jól kiegészíti az olvasmányt.

Tegyétek meg ti is!

Bence Erika

Nem igazán érdekelnek az arcok, akikről Bója sztorizik, név alapján a felét sem ismerem, a tegnapi balhéről meg elmondott mindent, amit tudott. Már az uszodánál járunk, amikor belebonyolódik valami monológba a Zárda utcai thai masszázsszalonnáról meg a happy endről, de mire ki tudnám kérdezni a részletekről, egy vízilabdás csaj lassít mellettünk bringával, Bója meg vigyorogva dicsérni kezdi a vádlijára tetováltatott kardszárnyú delfint.

Húsz perc múlva már a termálban áztatjuk

magunkat, a víz halkan csobog a túlfolyóban. Körülöttünk és a parton ráncos bőrű, májfoltos nyanyák, ameddig a szem ellát. A dagonyázó vízilovak jutnak eszembe az Animal Planetről. Kacsát figyelem, de nem veszi észre. Vörös a feje a forró víztől, unottan nézelődik, hátha lát valami szúrhatót, de kicsit korán érkezünk, és egyelőre nincsenek rendes csajok, csak ezek a nyuggerék. Mondjuk az is igaz, hogy Kacsánál kizárólag hangulat és lehetőség kérdése, hogy kit dug meg.

Térey János Átkelés Budapesten (Részlet)

Elfordulás

Szerelmük „rakétaválságának” idején eleget Veszekedtek szájtáti nézők előtt
Fojtott hangon és tőmondatokban.
Akárhova ültek be, az egész városban
Állandóan a *Starlight* szólt a Muse-től,
Kivéve a Tejútához címzett kínai
vendéglőben,
Mert ott természetesen kínai tánczene
szólt.
(...)

Az étterem elbújt a hátsó sarokban.
Amilyen rideg terem, olyan királyi a konyha.
Auróra szemét elfutotta a könny,
Nem az extraerős levesétől.
Mint egy feldühödött nőstény
Puma, mérges volt a fiújára.
Fölborzolta homoksínú szórét.
Újra meg újra letorkolták egymást
Vita közben. Franci igyekezett egykedvűen.
(...)

Elsétáltak a régi csősztorony szellős
teraszához,

Most az a kedvenc vendéglőjük.
Csigalépcső vezet a csonka minarethez
hasonló
Őrhely bástyaszerű mellvédjéig.
Ott csendült föl aznap harmadszor a Muse.
„Milyen volt a napod?”, kérdezte Aurórától
a férfi.
„Hát kérlek szépen, átmentem anyámhoz
Mexikói vágyakozást nézni. Ezzel tartom
életben.”
Hazafelé elsétáltak az angol sorházak,
A rendszerváltás kori, fehér falú jólét előtt.
Mint a Balaton északi partja, ahova örökké
vágynak.
„A szembeszomszédomat két hete nem
láttam.”
„Tapaszd a füledet az ajtajára. Na?”
„Hű, porszívózaj hallatszik ki.” „Akkor él.”
(...)

Megjelent a megbánás első komoly jele a
fiú arcán:
„Születését halálosan sajnálja,
És esküszik, hogy fölrakat
Egy tökéletes tűzfalat,
És csúf életét újrainstallálja”,
Mantrázta magában a lány.
„Megint a *Starlight* – nyugtázta Franci. –
Vajon hányadszor?” „Már nem számolom.”

Muse

Csillagfény

Messze el...
Messze elvitt már engem ez a hajó.
Messze el az emlékeimtől
Azokról, akiket érdekel, hogy élek-e vagy
halok.

Csillagfény...
Egy csillag fényét fogom üldözni
Egészen az életem végéig.
Nem tudom már, hogy érdemes-e

Téged ölelni.
Csak ennyit akartam, téged ölelni.

Az életem...
Te vagy a villany az életemben.
Esküdjünk össze, és tüzeljünk fel

Minden lelket, akik meghalának azért,
hogy érezzék az életed.

De sose foglak elengedni,
Ha megígéred, hogy nem kallódsz el.
Sose kallódj el!

Reményeink és vágyaink
Fekete lyukak és kinyilatkoztatások.
Reményeink és vágyaink
Fekete lyukak és kinyilatkoztatások.

Téged ölelni.
Csak ennyit akartam, téged ölelni.

Messze el...
Messze elvitt már engem ez a hajó.
Messze el az emlékeimtől
Azokról, akiket érdekel, hogy élek-e vagy
halok.

De sose foglak elengedni,
Ha megígéred, hogy nem kallódsz el.
Sose kallódj el!

Reményeink és vágyaink
Fekete lyukak és kinyilatkoztatások.
Reményeink és vágyaink
Fekete lyukak és kinyilatkoztatások.

Téged ölelni.
Csak ennyit akartam, téged ölelni.

Shailene Woodley csillogása

Nemrég lezajlott az idei MTV Movie Awards. A rendezvényen most sem volt hiány örültségekből, de meghatározó pillanatokban sem: utóbbihoz kapcsolódóan Vin Diesel és Wiz Khalifa egy dalt adtak elő Paul Walker emlékére. A gála műsorvezetője Amy Schumer volt, aki megnyitóbeszédében hollywoodi tabukat döntött, és egy Éhezők viadala ihletésű táncot is bemutatott.

Shailene Woodley

Ez az est Shailene Woodley-é volt. A színésznő a Los Angeles-i díjátadón a legjobb női főszereplőnek járó díjat vitte el, de ő kapta a legjobb csókjelenetért járó szobrocskát, akárcsak a legígéretesebb színésznek járó díjat, az MTV Trailblazert is. Ezenfelül az ő főszereplésével készült Csillagainkban a hiba lett az év filmje. Az filmalkotáshoz az alapot John Green regénye adta. Hazelről, egy tizenhét éves rákbeteg lányról szól, aki egy önségítő csoportban megismerkedik Gusszal. A fiúbán sorstár-

Amy Schumer

Csillagainkban a hiba

Robert Downey Jr

sa és rokonlélekre talál, hiszen ő is a betegséggel harcol, egyik lábát el is veszítette. A film a különleges szerelmüket mutatja be. Az alkotás nagyon jó fogadtatásra lelt, úgy a filmes szakmánál, mint a közönségnél, Shailene Woodley-t pedig hozzásegítette ahhoz, hogy jobban figyeljenek rá.

Az idén Robert Downey Jr. kapott díjat a színészi pályafutásáért. A neki járó arany popcorn a Bosszúállók csapata, Scarlett Johansson, Chris Evans, Chris Hemsworth, Jeremy Renner és Mark Ruffalo adták át. A Bosszúállók második részének bejelentése óta ez volt az első alkalom, hogy ez a csapat együtt jelent meg a színpadon.

Íme, a nyertesek teljes listája:

Az év filmje: Csillagainkban a hiba

Legjobb női főszereplő: Shailene Woodley (Csillagainkban a hiba)

Legjobb férfi főszereplő: Bradley Cooper (Amerikai mesterlövész)

Legígéretesebb jelenet: Jennifer Lopez (A szomszéd fiú)

Legnagyobb áttörés: Dylan O'Brien (Az útvesztő)

Legvonzóbb felsőtest: Zac Efron (Rossz szomszédság)

Legjobb páros: Zac Efron és Dave Franco (Rossz szomszédság)

Legjobb harcjelenet: Dylan O'Brien és Will Poulter (Az útvesztő)

Legjobb csókjelenet: Ansel Elgort és Shailene Woodley (Csillagainkban a hiba)

Legelképezetesebb pillanat: Seth Rogen és Rose Byrne (Rossz szomszédság)

Legjobb főgonosz: Meryl Streep (Vadregény)

Legjobb zenés pillanat: Jennifer Lawrence (Az éhezők viadala: A kiválasztott – 1. rész)

Legviccesebb jelenet: Channing Tatum (22 Jump Street – A túlkoros osztag)

Legjobb átalakulás: Elizabeth Banks (Az éhezők viadala: A kiválasztott – 1. rész)

Legjobb hős: Dylan O'Brien (Az útvesztő)

MTV Trailblazer: Shailene Woodley

MTV Generation Award: Robert Downey Jr.

Komédia-zseni díj: Kevin Hart

Bradley Cooper

Britney és Iggy

Britney Spears Iggy Azalea kíséretében tér vissza, a Pretty Girls című dallal. Még december elején robbant a hír, hogy a két énekesnő duetten dolgozik, de a pletykahullámok ezek után lecsillapodtak, és egy ideig semmit sem lehetett hallani az együttműködésről. Később Iggy Azalea egy interjúban megemlítette, hogy márpedig igazak a híresztelések. A közös szám lesz az első dal Britney Spears új albumáról, amelytől sokat várnak a rajongók, pont úgy, mint a közös számtól is. A dal videójának koncepciója a nyolcvanas évek köré épül.

George Clooney születésnapja

A színész szívesen mulatja idejét feleségével az észak-itáliai Laglióban, ahol egy villája is van. A város vezetői nemrég úgy döntöttek, hogy intézkedéseket foganatosítanak annak érdekében, hogy a híresség továbbra is szívesen látogassa az üdülőhelyet, ezért különleges rendszabályokat léptettek életbe a Clooney-villa környékén. A járművek nem parkolhatnak a közelben, de a személyforgalmat is korlátozzák a ház környékén, hogy minél nagyobb legyen a nyugalom. A kiplakátolt hirdetések szerint, aki túl közel megy, esetleg behatol az ingatlan területére, akár büntetésben is részesülhet. Valószínűleg azért is van most szükség ezekre az új szabályokra, mert George Clooney május elején hatalmas szülinapi partit rendez a helyszínen.

Sárkányok és egyéb lények

Miután Eddie Redmayne megkapta a legjobb férfi főszereplőnek járó Oscar-díjat, egyre több felkérést kap. Kiderült, hogy a színész ezúttal a Harry Potter-sorozathoz köthető kisregény, a Legendás állatok és megfigyelésük című könyv filmes adaptációjának főszerepére is esélyes. A film rendezője a Harry Potter-sorozatot is jegyző David Yates lesz, tehát várható a Harry Potteres hangulata: a hírek szerint az adaptáció ráadásul már novemberben megjelenik. Aki nem ismerné, a sztori egyébként Göthe Salamander kalandozásait meséli el, aki végül megírta azt a könyvet, amelyet Harryék Roxfortban is olvasnak, miközben hippogriffekkel, sárkányokkal, kentaurokkal, vérfarkasokkal és egyéb fenevadakkal ismerkednek meg az iskolában.

Három az igazi

Sia ismét a fiatal táncos, Maddie Ziegler főszereplésével készítette el új videóját, ezúttal a Big Girls Cry című dalhoz. Sia nem igazán szeret szerepelni, ha fotók is készülnek róla, ezek legtöbbször olyan művészfotók, amelyekben valami eltakarja az arcát. Ebben a szellemben készülnek a videói is. A Dance Momsból ismertté vált tizenkét éves Maddie Ziegler először a Chandelierben jelent meg, majd Shia LaBeouf színésszel az Elastic Heartban. A táncos lány tehát immár harmadszor szerepel. A videót Sia és Daniel Askill rendezte, amelyhez a koreográfiát Ryan Heffington készítette. A klip már látható a zenecsatornákon.

Építészeti csodák

Sok esetben beszédesebbek a képek, mint száz szó. A körülírás ez esetben is felesleges. A Japánban megépített közlekedési csomópont, vagy a németországi, magdeburgi „folyóhíd”, nem kevésbé a függő, de mégis rohanó vonat (ugyancsak Németországban) sokat elárul a technika mai állapotáról, csodálatos vívmányairól.

Kémleljük az eget a csillagászat napján!

Az idén április 25-ére esik a csillagászat napja. Az este távcsöves látnivalói: a Hold, a Vénusz és Jupiter. A jeles napnak számos országban jelentős múltja van, évről évre több ezer érdeklődő pillanthat távcsőbe, hála a nyilvános távcsöves bemutatóknak. A csillagászat napja „mozgó ünnep”, mely a holdfázishoz igazodik, általában az első negyedhez legközelebbi szombatra esik. Az előttünk álló szombat estén a Hold majdnem első negyedben lesz, kísérlőnkön kívül a Vénusz és a Jupiter lesz az este legfőbb látványossága. Tegyük ezt a napot a csillagászat ünnepévé, ha tudjuk!

Aranyérem a robotkézésért

Aranyéremmel tértek haza Moszkvából a zombori Műszaki Szakközépiskola robotikai szakkörének tagjai, akik a találmányoknak és technológiai újításoknak szentelt, Archimédész versenyen szerepeltek eredményesen. A középiskola diákjai: **Nitaj Adanel, Zoran Popić, Miloš Stambolija, Stefan Lančuški, Dario Šarčević és Nikola Trivić** tanáraikkal **Marijana Bogdanovičtyal és Srđan Pavičtyal** robotkezet alkottak. Találmányuk már tavaly sikert aratott, de Moszkvában nemzetközi szinten is elismerően fogadták. Nemcsak a fiatal kutatók és feltalálók kategóriájában kapták meg az első díjat, hanem az úgynevezett általános kategóriában is aranyplakkal jutalmazták teljesítményüket. Mégsem ez a legnagyobb elismerés, hanem az, hogy találmányukat máris alkalmazzák. A teljes mértékben mozgatható emberi kéz megalkotására mintegy 200 órát fordítottak az iskola műhelyében és szaktanteremben, néha egész nap dolgozva rajta. Most úgy gondolják, nagyon is megérte, sőt a tapasztalat birtoában néhányan már azt is tudják, mivel szándékoznak a jövőben foglalkozni. (FCZS, Blic)

Végigjárták a Gerle-13 útját

Hatalmas magyar repülő sikernek számít, hogy április 10-én visszatért a budapesti Ferieggyre a Magnus Fusion/National Geographic expedíció. **Földi Zoltán** pilóta és **Hankusz Kálmán** fotós-videós másfél hónap alatt körbeperepülte a Földközi-tengert, hasonlóan, mint 82 évvel ezelőtt **Bánhidi Antal** a saját tervezésű Gerle-13 típusú géppel. A mostani expedíció tagjai szintén 80 repült óra és 12 000 kilométeres utazás végén szálltak le a Ferieggyen. A magyar építésű Magnus Fusion 100 lóerős motorjával 220 km/h sebességre képes – természetesen az éppen aktuális széljárás függvényében. Az égi vándorokat, akik Olaszország, Franciaország, Spanyolország, Tunézia, Egyiptom, Izrael, Ciprus, Törökország és Görögország érintésével repültek körbe a Földközi-tengert, hatalmas tömeg, számos tévéstáb és újságíró fogadta a Ferieggyen. (hvg.hu)

Film és zene

Mindig attrakciónak számít, ha egy ismert színészt film helyett egyszer csak egy zenés videóban látunk viszont. Különösen akkor, ha egy fiatal előadó klipjében szerepel, mert így már generációk találkozásáról is beszélhetünk. Vidám hangulatú videó készült George Ezra Listen to that Men dalához, amelyben Sir Ian McKellen jelenik meg. A színészt leginkább talán A Gyűrűk Ura-trilógia Gandalfjaként ismerhetjük. Mostanában egy újabb, szintén vidám hangulatú klipben jelenik meg egy ismert színész. Ezúttal Carly Rae Jepsen I Really Like You zeneszámahoz készült videójában Tom Hankset láthatjuk.

Napsugár a beceneve

Carly Rae Jepsen kanadai énekesnő és dalszerző 2007-ben még csak egy kanadai tehetségkutató versenyzője volt. Harmadik helyezést ért el, de ez hozzásegítette ahhoz, hogy részt vegyen a legjobb háromnak szervezett koncertturnén. A sikeren felbuzdulva első saját dalain kezdett dolgozni, és a következő évben már meg is jelentette első stúdióalbumát a Tug of War. Közben egy John Denver-átdolgozást, a Sunshine on My Shouldert is elkészítette, a sunshine, vagyis napsugár pedig végérvényesen a beceneve lett. A Tug of War mérsékelt sikert hozott számára, a második stúdióalbuma pedig sokat várattott magára. A Curiosity végül 2012-ben jelent meg, ebben az évben került sor Carly első televíziós szereplésére is, amely során élőben adta elő a Call Me Maybe című dalát. A Call Me Maybe hatalmas sikert ért el világszerte, és ezzel az énekesnő már széleskörű ismertségre tett szert. Carly Rae Jepsen újabban ismét a toplistákon szere-

pel, az említett I Really Like You című szerzeménnyel, amelyben ugyebár Tom Hanks jelenik meg.

Budapestten forgat

Tom Hanks kétszeres Oscar-díjas és négyszeres Golden Globe-díjas amerikai színész, aki már beletanult a produceri, írói és filmrendezői teendőkhöz is. Eddigi pályafutása során számos népszerű és elismert filmben szerepelt. Ismert arról, hogy ugyanolyan sikerrel szerepel szívmelengető romantikus vígjátékokban, mint komoly tartalmú filmekben is. Jelenleg az egyik

legkeresettebb színész Hollywoodban. Nem volt ez mindig így. Tom az iskolában saját bevallása szerint szegénylős volt, és ezt azzal próbálta álcázni, hogy bohócot csinált magából. A nyolcvanas évek elején számtalan meghallgatáson vett részt, mire rámosolygott a szerencse. Az első áttörést az 1988-as Segítség, felnőttem! hozta meg számára, amelyben egy felnőtt férfi testébe zárt kisfiút formált meg, méghozzá akkora sikerrel, hogy Oscar-díjra is jelölték. Az igazi siker viszont a kilencvenes években jött el. Az első Oscar-díjat a Philadelphia – Az érintethetetlen filmben való alakításáért kapta, sőt a következő évben ismét Oscar-díjas lett, ezúttal a Forrest Gumpért. Nem volt megállás, következett Steven Spielberg Ryan közlegény megmentése című filmje, amely 1998-ban az év sikerfilmje lett. A kétezres évek is csupa jót hoztak a színésznek. A Robert Zemeckis Számkivetett című filmje szintén sikeres lett, akárcsak újabb két film, amely forgatása során ismét Steven Spielberggel dolgozott együtt: a Kapj el, ha tudsz! és a Terminál. Tom Hanks ezt is tudta fokozni, Ron Howard A da Vinci-kód filmje szintén siker lett, és a második részének számító Angyalok és démonok is. A hollywoodi színész most sem tétlenkedik, A da Vinci-kód harmadik része, az Inferno című film előkészületei miatt Magyarországra utazott, és a forgatások miatt huzamosabb ideig Budapesten tartózkodik majd.

Örület a levegőben

Wingsuit, vagyis szárnyasruha-repülés

Ilyen a szárnyas repülőruha, amit Birdman-ruhának is becéznek

Ne menjünk vissza túlzottan a történelemben, csak **Leo Valentin** francia úttörő ejtőernyős nevét idézzük fel! Valentin már az 1950-es években kísérletezett kezeit és lábait összekötő, a madár szárnyaihoz hasonlatos ruhával végrehajtani ejtőernyős ugrásokat, egészen 1956-ban bekövetkezett haláláig.

Időrendben ezután **Patrick de Gayardon** volt, aki vette a bátorságot és energiát, hogy

Tudod-e?

A jelenkori szárnyas repülőruhákkal kb. 2-3 szorosára lehet növelni a vízszintes sebességet a függőlegeshez képest, ami azt jelenti, hogy 70 km/h-s függőleges zuhanási sebességnél kb. 200km/h-s sebességet is el lehet érni, azaz, 2,85-ös siklószámot. Egy normál hason zuhanó ejtőernyős 200km/h-s sebességgel zuhan a föld felé függőlegesen.

Ezekbe a göncökbe kell bebújni?

immár a fejlettebb technikának köszönhetően megépítse magának és az utókornak az első kereskedelmi forgalomba hozott szárnyas repülőruha ösét és prototípusát. Több éves sikeres kísérletezés és repülés után őt is utólrta a tragédia 1998-ban, egy tesztugrás során, amikor egy új fejlesztéssel kísérletezett az ernyőjén.

1999-ben egy finn fiatalember **Jari Kusoma**, **Robert Pecnik** (Horvátország) és **Stane Kranc** (Szlovénia) segítségével a Patrick de Gayardon által tervezett ruhát továbbálmodva elkészítette az első klasszikus szárnyas repülőruhát, melyet még abban az évben kereskedelmi forgalomba hoztak a legendás Birdman cégnév alatt. A ruhák évről évre fejlődtek, egyre nagyobb szárnyfelületet kaptak, több különböző típus alakult ki az ugrók képzettségi fokának megfelelően. Jari és Robert létrehozott egy Kezdő Repülési Program (First Flight Program) tematikát, amelyet a gyártó cégek által vizsgáztatott oktatók tartottak és tartanak az emberi repülés után érdeklődő ugróknak a mai napig világszerte, ezáltal biz-

tonságosabbá téve a ruhák használatát és az ejtőernyőzést. Napjainkban már számos gyártó dobott piacra hasonló szárnyas ruhát, a legnagyobbakat említve: Birdman, Pfoenix Fly, Tony Suit, Matter, S-Fly és az új magyar gyártó cég, az Intrudair.

Magyarországot a láz 2002-ben érte el, amikor **Bárány Zsolt** és **Szörényi Csaba** Horvátországba látogatott egy, a Birdman cég által rendezett tesztévtévégére, ahol először nyílt lehetőségük kipróbálni a szárnyakat. Jelenleg kb. 50 személy végezte el a Repülési Tanfolyamot, amelyet 3 oktató ingyenesen tart az érdeklődők számára. Az ejtőernyőzés ezen szakága terjedésével különböző versenyeket is rendeznek világszerte.

Rendkívül veszélyes

A szárnyasruha-ugrás – a többi ugró sporttal együtt, vagy még inkább – az extrém sportok élenjáró mutatóványa. Szinte hihetetlen merészség, ugyanis az ejtőernyősök kanyonokon repülnek át több mint 160 km/h-val!

Széllovaglás

Aron Wypyszynski azt vette a fejébe, hogy a szörfözés, az ejtőernyőzés és a szárnyasruha-ugrás kombinálásával egy új sportot hoz létre, még hozzá a hullámlovaglás mintájára a széllovaglást. Az ötletet a Disney egyik rajzfilmsorozata, A Balu kapitány kalandjai (TaleSpin) adta.

A széllovaglás lényege az, hogy a bátor vállalkozó egy szárny formájú alkatosságon áll, miközben egy repülő húzza őt a levegőben. Az erre a célra használt kötélnagyjából 3 méterre a „lovassunktól” két részre oszlik, annak az egyik végét a széldeszánkhoz rögzítik, míg a másik végén egy fogantyút alakítanak ki a széllovas, vagy inkább szörfös számára, amibe kapaszkodhat. Wypyszynski azt állítja, hogy a tervezésnél a biztonság volt az egyik fő szempont, így

a széllovaglást bárki kipróbálhatja majd. A maximális biztonság érdekében nemcsak a szörfös, de a deszka is fel van szerelve egy ejtőernyővel vészhelyzet esetére.

Szelek szárnyán repülünk majd?

Lezajlott a községi megmérettetés anyanyelvből

Nem tudunk ott lenni az anyanyelvből szervezett községi versenyeken, ám minden bizonnyal az egyik legközelebbi tanulmányi versenyről van szó. Valamennyit a Magyar Tanszék és az Oktatási Minisztérium szervezésében rendeztek meg. Íme néhány községi eredmény.

Szenttamás: V. osztály 1. Lévai Krisztián 2. Kiss Orsolya 3. Bezzeg Andrea; VI. osztály Pásztor Beatrix; VII. osztály 1. Kiss Noémi 2. Bunford Laura 3. Paska Nikolett; VIII. osztály Zsellér Martina

Torontálvásárhely: VI. osztály: Kocsis Szandra és Juhász Anasztázia; VII. osztály: Nagy Anikó és Szikora Teodóra; VIII. osztály: Szilágyi Emília

Bezdánban öt általános iskola (Zombor, Bácsgyulafalva, Doroszló, Nemesmilitics és Bezdán) 24 tanulója vett részt, 18-an jutottak tovább.

A **bégaszentgyörgyi** községi anyanyelvi versenyt Tordán tartották. A résztvevők az ittbéi Miloš Crnjanski és a tordai Ady Endre iskola voltak. A versenyről 12 tanuló jutott tovább a körzeti versenyre.

A bégaszentgyörgyi továbbjutók

Gombos: V. o. Szobonya Sztella; VI. o. Kaman Flóra, Dinnyési Dianna; VII. o. Molnár Márk, Simon Emília; VIII. o. Bogyó Blanka, Kökény Erzsébet

Szabadka község legjobb nyelvtanosa Csantavéren. A szabadkai községben az idén is a csantavéri Hunyadi János Általános Iskola volt a házigazdája a Magyar Tanszék és az Oktatási

Minisztérium anyanyelvi versenyének, amelyen 81 tanuló vett részt 13 iskolából.

Az eredmény – V. osztály: I. Apró Dorottya (Jovan Mikić Általános Iskola, Szabadka); I. Rind Roland (Miroslav Antić Általános Iskola, Palics); II. Német Kristóf (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér); II. Weiss Astrid (Majsai Úti Általános Iskola, Szabadka); II. Kiss Vivien (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka); III. Buljovcsity Anna (Majsai Úti Általános Iskola, Szabadka); III. Futó Inesz (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka); VI. osztály: I. Sebastian Áron (Október 10. Általános Iskola, Szabadka); II. Szabó Réka Dorottya (Jovan Mikić Általános Iskola, Szabadka); II. Toldi Boglárka (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér); II. Fodor Gábor (Majsai Úti Általános Iskola, Szabadka); II. Bognár Emese (Miroslav Antić Általános Iskola, Palics); III. Pesti Ákos (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér); III. Nyerges Fanni (Kizúr István Általános Iskola, Szabadka); III. B. Varga Boglárka (Miroslav Antić Általános Iskola, Palics); III. Pivarsik Linett (Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola, Szabadka); III. Szalai Klaudia (Petőfi Brigád Általános Iskola, Hajdújárás); VII. osztály: I. Bózsó Szintia (Miroslav Antić Általános Iskola, Palics); II. Sótanyi Bálint (Ivan Goran Kovačić Általános Iskola, Szabadka); III. Gulyás Oldal Natália (Petőfi Brigád Általános Iskola, Hajdújárás); III. Losonc Orsolya (Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola, Szabadka); VIII. osztály: I. Szabó Lóránt (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér); I. Pletikoszity Gábor (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér); I. Ágyas Ádám (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka); II. Nagy Kinga (Kizúr István Általános Iskola, Szabadka); II. Puskás Tamara (Miroslav Antić Általános Iskola, Palics); II. Darazsac Dániel (Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola, Szabadka); II. Bilkovity Timea (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka); III. Bártol Nikolett (Ivan Goran Kovačić Általános Iskola, Szabadka); III. Osztrónkovics Trisztán (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér); III. Pletikoszity Tamás (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér)

Cs. Simon István Vers- és Prózamondó Találkozó

A fennállásának 45. évfordulóját ünneplő csókai Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület egyik alapítójának és első elnökének emlékére meghirdeti az I. Cs. Simon István Vers- és Prózamondó Találkozót.

A rendezvényre az általános iskolák és a középiskolák tanulói, valamint felnőtt vers- és prózamondók jelentkezhetnek (kategóriák: az általános iskola alsós diákjai, az általános iskola felsős diákjai, középiskolások és felnőttek).

A résztvevők az ideit vetélkedőn kizárólag Cs. Simon István író, költő, újságíró (1942–2007) verseivel vagy prózáival vehetnek részt – minden fellépőnek egy verset vagy egy prózát kell előadnia.

Az I. Cs. Simon István Vers- és Prózamondó Találkozó **2015. május 9-én**, szombaton, 10 órakor kezdődik Csókán, a Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület székházában, Tisza mente (Potiska) utca 18.

Jelentkezni lehet e-mailben (wia17@open.telekom.rs) vagy levélben: Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület, Potiska 18., 23320 Csóka.

A jelentkezési határidő: 2015. április 30.

A jelentkezésben, kérjük, tüntessék fel a versenyző adatait (név, helység, iskola vagy művelődési egyesület, osztály), a felkészítő tanár vagy a kísérő nevét és elérhetőségét (telefon vagy e-mail), a választott vers vagy próza címét.

A versenyről érdeklődni lehet Tóth Líviánál a 063/49-99-17-es telefonszámon vagy a wia17@open.telekom.rs e-mail címen, illetve Kiss Tóth Erikánál, a Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület elnökénél, a 062/400-925-ös telefonszámon.

A Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület elnöksége

Erdei élményem

Győri fogalmazásíró-pályázat alsósoknak

A magyarországi, győri székhelyű Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. pályázatot hirdet az erdők nemzetközi napja alkalmából az általános iskolai alsós tagozatos diákok számára.

A pályázaton egy erdei élményről szóló, kéziratos, maximum két oldalas beszámolóval (fogalmazással) és egy hozzá tartozó illusztráló fotóval lehet részt venni. A munkákat az erdőgazdálkodás, a pedagógia, a fotózás és a média világából választott négytagú zsűri értékeli, mind a négy szakterület szempontjait figyelembe véve. A fő bírálati kritérium a hiteles, őszinte, gyermeki ábrázolás. Az íráshoz tartozó fotót felnőtt is készítheti, ha hozzájárul a kép felhasználásához. Előnyben részesül az a pályázati munka, melynél a fotó az élmény alapjául szolgáló kirándulást mutatja be.

Az alkotásokat digitális (JPG és/vagy PDF) formában az info@kaeg.hu e-mail címre kell beküldeni **2015. június 5-éig**. A fájlokat a következő séma szerint kell elnevezni: „vezetéknev.keresztnev.település.sorszám.jpg”. A csatolt fájlok együttes mérete ne haladja meg a 10 MB-ot. Részletek a kaeg.hu honlapon.

Az első öt helyezett értékes könyv-, illetve tárgyjutalomban részesül. A pályázat fődíja egy 15 ezer forint értékű könyvtalvány.

A pályázat célja, hogy minél több fiatal fedezze fel az erdőt, ismerje meg szépségét és értékeit.

Rendszerető vagy?

Állandó kényszeret érzel arra, hogy rendet, tisztaságot varázsolj magad köré? Vagy éppen ellenkezőleg képes vagy a legnagyobb rumli közepette is ugyanolyan nyugodtan lepihenni, még akkor is, ha a szüleid hetek óta szidnak emiatt? A választ megtudod, ha őszintén válaszolsz az alábbi kérdésekre!

- 1. Szoktál otthon mosogatni?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)
- 2. Mindennap elrakodsz a szobádban?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)
- 3. Van olyan ruha rajtad, amelyik lyukas?**
 - a) Igen (0 pont)
 - b) Nem (1 pont)
- 4. Este szoktad bepakolni az iskolatászkád?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)
- 5. Szoktál magaddal vinni papírzsebkendőt?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)
- 6. Ha elolvastál egy könyvet, visszateszed a polcra?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)
- 7. Reggel idejében oda szoktál érni a suliba?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)
- 8. A tanáraid szerint olvasható a kézírásod?**
 - a) Igen (1 pont)
 - b) Nem (0 pont)

Értékelés

0–2 pont között:

Valószínűleg mindenki föl van háborodva a környezetedben, hogy mennyire rendetlen vagy. A változtatás csak rajtad múlik. Próbáld rendet tartani magad körül!

3–5 pont között:

Szereted, ha rend van körülötted, még akkor is, ha nem élvezed különösebben a rendcsinálást. Ha nagyon kell, akkor mindig rendet raksz.

6–8 pont között:

Gratulálunk! Te igazán szereted a rendet, a tisztaságot. Neked nem okoz problémát a környezeted rendben tartása. Vigyázz, nem kell túlzásba vinni!

Horoszkóp

Kos

Próbáld meg aktívan tölteni a napokat, mert most nagyon kedvez a szerencse mindennek, amibe belefogsz! Akár tavaszi nagytakarítást végzel, akár mással foglalkozol, mindennel nagyon hatékony lehetsz.

Bika

Szeretnél a végére érni egy kellemetlen munkának, amit régóta halogatsz, és egyre kevésbé van kedved hozzáfogni. Kivételesen lustálkodással töltenéd a következő napokat.

Ikrek

Annyi lehetőséged van, hogy hirtelen nem is tudod, melyikhez láss, de vigyázz, nehogy két szék közül a pad alá ess! Megégetheted magad, ha egyszerre több vasat tartasz a tűzben.

Rák

Úgy érzed, itt az ideje megállni valamivel, és esetleg a változásra is megérett az idő. Mások izgulnál emiatt, de most határozott és magabiztos vagy, és alig várod, hogy az új dolgokhoz láthass.

Oroszlán

Fontos dolgokat sikerül elintézned, de szeretnéd ezeket az eredményeket megosztani valakivel, aki nem biztos, hogy nyitott a dologra, és ez esetleg a kedvedet szegheti. Koncentrálj a saját sikereidre!

Szűz

Egy régi kép kezd kísérteni, és bármennyire is szabadulnál tőle, nem hagy nyugodni a kellemetlen érzés. Foglald el magadat valamivel, amit szívesen csinálsz!

Mérleg

Régóta tervezgetsz valamit, amiért sokat dolgoztál is, és most úgy tűnik, sokkal közelebb kerülsz a célhoz, mint azt hitted volna. Jó hírek érkeznek, amelyek felkeltik benned a reményt.

Skorpió

Valaki gyors választ vár tőled egy olyan kérdésre, amit te szeretnél még jobban átgondolni. Ne hagyd, hogy sürgessenek, mert akkor nem tudsz olyan választ adni, ami mellett később is kitartasz.

Nyilas

Úgy érzed, valaki csak azért nem mozdul mellőled, mert túl kényelmes neki a mostani helyzet, de nem biztos, hogy ki is érdemli mindazt, amit érte teszel. Ne hagyd, hogy kihasználjon!

Bak

Végre azzal foglalkozhatsz, amit igazán szeretsz, és ez az eredményeiden is meglátszik. Amin szívesen dolgozol, az igazi mestermunkává válik a kezeid között, és ebben te is örömet leled.

Vízöntő

Tudod, hogy a siker nem jön magától, és néha áldozatot kell hozni a jelenben azért, hogy később valami jobb legyen. Tekintsd ezt befektetésnek, és ne félj, megtérül majd a mostani energia.

Halak

Túl sokadjára hallod valakitől ugyanazt a kifogást, és lassan már nem hiszel neki. Pedig, ha a bizalom megbomlik, akkor te sem fektetsz már annyi energiát ebbe a kapcsolatba, mint eddig.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy tizenhárom éves fiú vagyok. Minden labdajátékot szeretek, de focizni, azt nagyon. És fűlig szerelmes vagyok egy lányba, aki ugyanolyan idős, mint én, és a párhuzamos osztályba jár. Már az iskola kezdete előtt megtetszett, de akkor járt egy fiúval, és én nem akartam bezavarni a kapcsolatukba. Ezzel a fiúval egy hete szakítottak, de úgy hallom, hogy neki csak az a fiú jár az eszébe. Mit tegyek? Nagyon szeretem! Az utóbbi időben, még a foci sem megy úgy, ahogy szokott. Kérlek, segíts rajtam!

Oxy”

Válasz:

Kedves Oxy!

Nagyon figyelmes és tapintatos vagy, hogy nem akartál beleavatkozni a szimpátiád kapcsolatába. És úgy látod, hogy lassan eljön a te idő, de kételyeid vannak a lánnyal kapcsolatban. Igazad van, óvatosnak kell lenned, mert a lánynak még nagyon friss a szerelmi csalódása. Bizonyos időre van szükség, hogy a szakítás fájdalmán túltegye magát, és elmúljon az az időszak, amikor reménykedik még, hogy ki fognak békülni a fiúval, és újra jární fognak. Ha most lépsz, biztos lehetsz benne, hogy elutasít, és csalódní fogsz. Inkább legyél még egy ideig türelmes, adj neki időt, hogy kiheverje a dolgokat! De amikor találkoztok, vagy együtt vagytok az iskolában a lánnyal, legyél kedves, köszönj neki, és küldj felé időnként egy-két mosolyt! Reménykedhetünk, hogy a lány észreveszi, hogy te egy kedves, megbízható, jó fej fiú vagy, és te is megtetszel neki. Ha ez nem jön össze, akkor se búslakodj sokáig, mert biztos, hogy nagyon gyorsan felbukkan az életedben egy szebb szem, egy szebb arc, egy új szimpátia, szerelem. Ki tudja, hogy az új tavasz és az utána következő nyár mit hoz magával! :)

„Kedves Bizi!

Kérlek, segíts, mert nem tudom, mit csináljak a barátnőmmel. Mindketten 11 évesek vagyunk, és nemrégiben kezdtünk el barátkozni. Meghívtam hozzám egy délután, és nagyot csalódtam benne. Kiderült, hogy önző és torkos. Kotorászott a fiókjaimban, kinyitogatta a szekrényemet. Amikor kimentem egy pohár vízért, megette az összes édességemet, amit Németországból kaptam ajándékba. Követelőzött, hogy hozzak neki szörpöt, zsebkendőt stb. Ki kellet szolgálni, mint egy királynőt. Most nem tudom, mit tegyek, mert csalódtam benne. Kérlek, adj tanácsot! Mit tegyek?

Válasz:

Kedves Dolly!

Szomorú dolog, ha valaki ennyire féktelen, tapintatlan és nevetlen. Amit megtehetsz, hogy többé nem hívod meg hozzád a lányt. Barátokozatok inkább az iskolában vagy kinn a szabadban! Ami fontos lenne, hogy a barátnőd tudomására add, nem tetszett a viselkedése. Bosszantott, hogy kérdés nélkül elvette a dolgaidat, megette az édességedet, amit te ajándékba kaptál. Azt is megkérdezheted tőle, ő hogyan érezné magát, ha valaki ugyanezt tenné nála, ha elvenné vagy megenné azt, ami az övé, vagy neki fontos. A továbbiakban ne szolgáld ki, ahogyan azt ő elvárja. Ha nem jársz a kedvében, kiderül, hogy valóban jó barátnő-e. Ha mégis elhívod magadhoz, előre gondolkodj, és rakd el a számodra fontos és kedves dolgokat egy biztos helyre, és előre készítsd el a harapnivalót, szörpöt, vizet, amivel megkínálsz, hogy ne kelljen szaladgálnod, amíg nálad vendégeskedik.

Ha kiderül, hogy szétválnak az útjaitok, biztos, hogy gyorsan akad egy-két új barátnőd, akivel/akkal elégedettebb és boldogabb leszel.

„Kedves Bizi!

Kérlek, segíts!

Tizenkét éves lány vagyok. Nemrégiben kiderült, hogy a barátnőmmel ugyanabba a fiúba vagyunk szerelmesek. A fiú 5 évvel idősebb nálunk. A barátnőm nem tudja, hogy szeretem ezt a fiút, ő viszont már két éve szereti, de nekem sosem mondta. A fiúval ő is meg én is ritkán találkozunk. Biztos vagyok benne, hogy ha kiderülne, hogy én is szerelmes vagyok a fiúba, megsértődne, és megszakítaná a barátságát velem. Nem tudom, mit tegyek. A tanácsodat kérem, hogy megoldjam a problémámat.

Cunami”

Válasz:

Kedves Cunami!

Úgy látszik, ez a hír, hogy mindkettőtöknek ugyanaz a fiú tetszik, valóban cunamiként hatott rád. Nem tudom, érdemes-e elrontani egy jó barátságot egy olyan fiú miatt, akinél vagy mindkettőtöknek, vagy ami valószínűbb, egyikőtöknek sincs esélye. Nem tudom, mi történt, hogy így felforrósodott a történet, milyen jelzést kaptatok a fiútól, hogy mindkettőtöknek aktualizálódott a vágyatok. Mivel a fiú 5 évvel idősebb nálatok kicsi a valószínűsége, hogy érdeklődik irántatok, hisz ritkán találkoztok, ő már középiskolás, más az érdeklődési köre, mások a vágyai és szükségletei, mint nektek. Jó lenne, ha még egy jó ideig várnál a barátnődnek tett vallomással, egészen addig, amíg ki nem derül, hogy a fiúnak van-e, és milyen szándéka van veletek kapcsolatban. Addig is, amíg ki nem kristályosodik a helyzet, BARÁTKOZATOK lányokkal, fiúkkal, ismerkedjétek másokkal is, élvezzétek a közös együttlétet, beszélgetéseket, barátkozást. Ki tudja, mit hoz a holnap... Talán egy új szimpátiát? Vagy szerelmet?

„Kedves Bizi!

Kérlek, segíts, mert nem tudom, mit tegyek! A legjobb barátnőm már egy hónapja csak veszkezik velem! Tegnap azt mondta, hogy utál, és nem akar velem többé barátkozni. Ez szörnyű érzés. Olyan, mintha rám szakadt volna az ég. Tudom, hogy van még jó néhány barátnőm, de vele barátkoztam a legtöbbet. Szeretném megtudni, hogy mi lett a baja, és kibékülni vele. Csak nem tudom hogyan.

Hóféherke”

Válasz:

Kedves Hóféherke!

A barátnőd már egy ideje jelzi neked, hogy elégedetlen, hogy valami nincs rendben köztetek. Mindenben megvan az a vágy, hogy tartozzon valahova, és fontos legyen mások számára, hogy szeressék. A barátkozás egyfajta „szeretetkapcsolat”, és mindig két ember között jön létre, attól függetlenül, hogy hányan is vannak barátnők, barátok. Mindenki más-más viszonyunk van. Jó lenne újragondolnod, hogy miért is veszekedett veled a barátnőd, mert így tudsz rájönni, hogy mi is történt veletek valójában, mivel volt elégedetlen a kettőtök kapcsolatában. Megjavítani nem tudod a barátságokat, csak ha megérted, hogy mi is történt. Ez segíthet, hogy a jövőben elkerüld a hasonló problémákat. Azon is gondolkodj el, hogy ez a barátnő miért volt jobb a többinél! És azt is jó lenne letisztázni, hogy te mit is vársz a barátságtól. Ha mindezt tudod, könnyebben tudod majd a jövőbeni barátságokat kezelni. Főlkínálhatod neki a kibékülést, és azt hogy mondja meg, mi is volt a baja veled, de ne lepődj meg, ha elutasítással szembesülsz! De ne csüggedj, mert nem vagy egyedül, vannak még lányok, akik szívesen töltik veled az idejüket, és akikkel te is jól érzed magad. Hogy könnyebben pontot tehess erre a baráti szakításra, jó lenne, ha papírra vetnél minden gondolatot, érzelmet a barátnődről és a veszekedésről. Ezt egy neki szánt levélben teheted meg, amit, miután megírtad, hangosan felolvasol magadnak, és megsemmisítesz. (Eltemeted a kertben, vagy biztonságos helyen elégeted.) Ezek után, biztosan nyitottabb leszel az újabb barátnők és barátságok felé.

Dolly”

Hat tipikus hiba dolgozatoknál

A dolgozatírás nem is olyan embert próbáló feladat, mint azt hinnéd. Különösen abban az esetben nem, hogyha tisztában vagy a gyengeségeiddel és az általad legtöbbször vétett hibákkal. Íme a leggyakoribb hibák:

1. Félreolvasási hibák

Ezek a hibák akkor fordulnak elő, amikor a szöveget nem olvasod végig, vagy félreértelmezed, viszont a feladatot ugyanúgy megoldod. Ahhoz, hogy elkerüld ezeket a hibákat, mindent olvass el figyelmesen!

2. Figyelmetlenség

Olyan hibák, amelyeket a feladat egyszerű átnézésével ki is lehet szűrni. Ahhoz, hogy elkerüld, olvasd át a dolgozatot figyelmesen, miután végeztél!

3. Értelmezési problémák

Ezek akkor fordulnak elő, amikor nem érted meg a feladatot, vagy nincs a fejedben a szükséges tudás a feladat megoldásához. Az ilyen problémák elkerüléséhez le kell ülni a tankönyv mellé, és megtanulni a leckét.

4. Alkalmazási problémák

Ez akkor történik, amikor tudod az elméletet, de nem tudod a gyakorlatba átültetni. Ahhoz, hogy ezt kiküszöböld, gyakorolj

sokat a házi feladatok és az órai feladatok ismétlésével!

5. A dolgozatírás közben előforduló hibák

Olyan hibák, amelyeket a dolgozat megoldásának módja miatt követsz el:

– Nem fejezed be a feladatot teljesen – Mindig nézd végig a feladatot, és ellenőrizd a válaszokat!

– A helyes megoldás átjavítása – Ha tudod magadról, hogy hajlamos vagy pánikszzerűen cselekedni, akár a jó választ is rosszra változtatni, akkor írd fel magadnak ceruzával még a lap tetejére: „Ne változtass a válaszon!”. Csak akkor változtass, ha bizonyosan tudod, hogy a megváltoztatott válaszod a helyes!

– Túl sok idő eltöltése egy feladattal – Ha megakadsz egy feladatnál, akkor egy idő után lépj át a következőre, és csak akkor térj vissza rá, amikor a többit már megoldottad!

– A dolgozat könnyű részén átrohanva ejtett hibák – Ha gyakran előfordul ez veled, akkor az ellenőrzésnél először nézd át a könnyebb feladatokat, és csak utána a nehezebbeket!

– Válasz üresen hagyása – Legalább az első pár lépését írd le a feladatnak, az információkkal együtt, abban az esetben is, ha úgy érzed, nem tudod végig megoldani! Ki

tudja, esetleg időközben eszedbe jut a válasz, vagy akár még az adatok kigyűjtésére is kaphatsz pár pontot.

– Feladatok kihagyása – Mindig nézd meg, hogy van-e másik oldala a feladatlapnak, és ha az egyik feladatot átugrottad azért, mert megakadtál benne, ne felejts el visszatérni rá!

6. Tanulási hibák

Akkor fordulnak elő, amikor nem tanultál eleget, vagy rossz anyagrészt néztél át. A jövőben, hogy elkerüld ezeket a problémákat, nézd meg, hogy miért követted el őket, és gondolkodj azon, hogyan tudnál máskor hatékonyabban tanulni.

A legrosszabb dolgok, amiket a fogaiddal tehetsz

Ne egyél sok cukorkát! Naponta többször moss fogat! Az alapvető szájhigiénia szabályai mindenki számára köztudottak. A nyilvánvaló buktatók mellett azonban talán nem egyértelmű, hogy a fogak számára veszélyt jelentő ételek miről is ismerhetők fel. A „legveszélyesebb” táplálékokat három kategóriába soroljuk: a cukros ételeket, amelyek miatt több fogszuvasodást eredményező savas anyag keletkezik, a kemény anyagokat, amelyek kárt okozhatnak a zománcban, és azok a folyadékok, amelyek kiszáritják a szájat. Ezek azok az ételek, amelyeket jobb, ha elkerülsz a fogaid egészségének megőrzése érdekében.

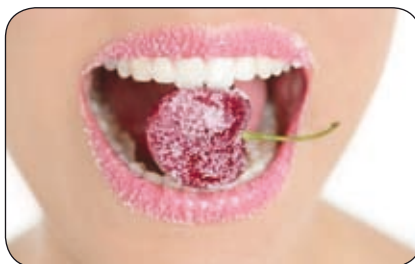
Jég

A fogorvosok szerint tilos rágcslálni a jeget, ha megittad az üdítőt. Sokan azt hiszik, hogy a jég jót tesz, hiszen végtére is csak vízből van. Az igazság az, hogy a keménység nagy károkat okozhat a fogzo-

máncon, és ez más betegségek kialakulásához hozzájárulhat.

Savanyú cukorka

A cukorkák egyes fajtái bizonyítottan károsabbak az átlagnál. A savanyú édességek extrán savasak. Ha azt hiszed, hogy a csemegézés után egy gyors fogmosás segít a dolgon, tévedsz. Ha túl hamar mosod túl erősen a fogad, elkezded a zománcot is eltávolítani, ami a cukorka miatt kezdett megbomlani a fogad felszínén. A citrom és a

lime is hasonlóan hathat a fogra, vagy még erőteljesebben.

Üdítők

Háromszorosan is károsítják a fogaidat a cukros üdítők. Ha ilyet iszol, az egy komplett cukorfürdővel ér fel, ahol a baktériumok szabadabban garázdálkodhatnak, a sav miatt ez a fogzománc egyik legádázabb ellensége is, illetve a kóla, a szénsavas szőlő és társaik rendkívüli mértékben sárgítják a fogakat.

A megoldás: A szakértők is egyetértenek abban, hogy a fogakat úgy a legegyszerűbb megvédeni, ha mindig tartasz egy pohárka vizet a közelben. Egy korty és egy öblítés megszabadíthat a szádban lévő nemkívánatos cukortól, ételdarabkáktól és más italok maradványaitól.

Erdély, Erdélyország, Erdélyiség (románul Ardeal, Transilvania, németül Siebenbürgen) nagy kiterjedésű földrajzi-történelmi táj a Kárpát-medence délkeleti részén a mai Romániában.

Noha nem önálló ország, történelem-, földrajz-, irodalom-, esetleg zeneórán bizonyosan többször elhangzik neve, hiszen néhány kivételes időszakot leszámítva Magyarország szerves részét képezte, méghozzá természeti javakban, kulturális kincsekben igen gazdag vidékét. Itt született Mátyás király, itt élt és alkottak a Bolyaiak, Arany János, Ady Endre, Sütő András, Tőkés László... Gondolom, róluk is hallottál.

Hagyományörzéséről ismert vidék Erdély, amely a Kárpátok ölelésében helyezkedik el. Hol is pontosan? Ehhez a legjobb a térképet tanulmányozni, viszont elmondjuk, hogy tágabb értelemben a jelenkori Erdély elnevezés alatt ma többnyire Románia egész nyugati részét, a Romániához csatolt összes területet értjük, de a történelmi Erdély ennek kisebb része. A mai Erdély részei: történelmi Erdély – a Király-hágón túli területek, Máramaros, illetve a Keleti- és Déli-Kárpátok által határolva, Máramaros – az északi részek, Partium – a nyugati és észak-nyugati részek, Hátság – a délnyugati területek. A magyarság a 13. századra fokozatosan benépesítette Erdély termékeny folyóvölgyeit és hegyi medencéit. A középkori Magyarország háromrészes szakadása után (1541) Erdély százötven évig önálló fejedelemségként létezett, amely magyar fejedelmek kormányzata alatt laza hűbéri függésben élt az oszmán–török birodalommal. A török és a Habsburg-királyság

Erdély földjén

Torockó Erdély legnyugatibb székely végvára, és talán egyik legszebb faluja

között egyensúlyozó, belső politikai függetlenségét őrző Erdély ebben az időben gyakran keveredett pusztító háborúkba, amelyek elsősorban a folyóvölgyekben és alacsonyabb dombvidékeken élő magyarokat és szászokat sújtották. Elpusztult helységeikbe jórészt románok költöztek. Különösen a tizenöt éves háborúban (1591–1606) és a II. Rákóczi György lengyelországi hadjáratát megtorló török–tár pusztításban foglalkozott meg a népeesség. 1690-ben a török visszaszorítása után a Habsburgok Erdélyt nem csatolták vissza Magyarországhoz, hanem fejedelemségként, illetve nagyfejedelemségként külön kormányozták. 1940 és 1944 között Észak-Erdély és a Székelyföld ismét Magyarországhoz tartozott. Erdély mai magyar lakossága elsősorban a Székelyföldön és az észak-erdélyi városokban él, lélekszámuk kb. 1 200 000-re tehető. Jelentős számban laknak magyarok Kalotaszegen, a

Barcaságon, a Maros, a Szamos és a Kis-Küküllő völgyében, valamint a Mezőségen.

Elismerem, nagyokat ugráltunk a vidék történelmében, de még ennél is nagyobbakat kell ugrálni, ha a legérdekesebb helyeket szeretnénk bejárni. Csupán néhány helyre hívnánk fel a figyelmeteket, melyeket nem szabad kihagyni, ha Erdélyben jártok. Székelyföldön például a Mikó-tó, Gyilkos-tó, Békás-szoros, Szent Anna-tó, Hargita, Parajdi sóbánya, Csíksomlyó, vagy az egész tájat tekintve: Kolozsvár, Nagyvárad, Torockó... Csodálatos vidék!

Nagy Magdolna

Területi megoszlás

Erdély – földrajzi-történelmi-politikai alakulat Közép-Európában, a Kárpát-medence keleti részén, a mai Románia területén. Ma már csak történelmi hagyományai és sajátos kultúrája miatt tekinthető önállóknak.

A **Bánság** – más néven Bánát vagy Temesköz – északról a Maros, délről az Al-Duna, nyugatról a Tisza, keletről pedig a történelmi Erdély által határolt terület, amelynek nyugati része 1920 után Jugoszláviához, keleti része pedig Romániához került.

Máramaros – történelmi tájegység a mai Ukrajna és Románia területén. Természeti szépségekben gazdag, varázslatos tájait északról a Máramarosi-havasok, délnyugatról a Gutin-hegység, délkeletről pedig a Cibles határolják.

Partiumnak vagy Részeknek a mai magyar–román határ és a történelmi Erdély (Király-hágó) között elnyúló területet nevezzük. Elnevezése onnan származik, hogy a XVI. és XVII. században az erdélyi fejedelmek mint Erdélyhez kapcsolt magyarországi „részeket” birtokolták.

A Gyilkos-tó Székelyföld egyik legszebb és legmonumentálisabb tava. Keletkezéséről több népi eredetű legendát jegyeztek le. Eszerint a Nagy-Cohárd barlangjában tanyázó rabló elrabolta és barlangjába hurcolta a szépséges Ferenc Anikót. A lány sírt, és segítségért könyörgött a hegy szelleméhez, mire a barlang falai megnyílottak, és a lány kiutat talált. Az ijedtségtől magához tért rabló dorongjával akkorát sújtott a sziklára, hogy a hegy összeomlott, és elzárta a völgyet, maga alá temetve a rablót.

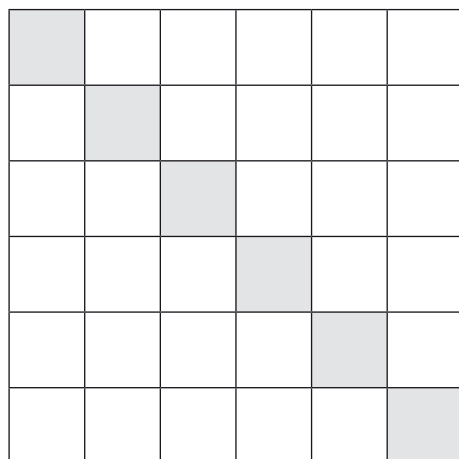
Fokról fokra

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

1. Ősi
2. Csapadék
3. Merre
4. Bármerre
5. Veszít erejéből
6. Célrátörő
7. Nem maradok le

Töltsd ki az ábrát! Minden szó tartalmazza az előző szó összes betűjét és annál mindig egy betűvel többet.
A meghatározás adva van.

Kitöltőcske

Meghatározások:

1. Vaskalapos
2. Grimasz
3. Női név
4. Egyfajta időmérő
5. Szóváltásban van
6. Albánia fővárosa

Az átlóban egy tavaszi virág nevének kell kialakulnia.

Keresztyszavak

			H	T	P			
			O	É	A			
			L	R	R			
Z	Ö	L				GY	M	A
O	R	V				Á	S	Z
P	O	L				K	U	S
			L	Á	CS			
			Á	S	O			
			G	Ú	M			

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavak alakuljanak ki!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Betűcsere

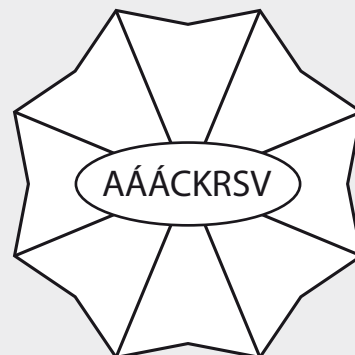
B	É	K	A
F	Ó	K	A

Hogyan lesz a békából foka?

Minden sorban mindössze egy-egy betűt kell kicserélned.

Virágos rejtvény

A virág közepében levő betűket rakd más sorrendbe, s megkapod a virág nevét, amit írsz be a szirmokba!

I	E	N	T	O
E	R	D	M	E
U	N	S	L	E
É	M	A	M	M
S	T	I	L	V

Lóugrásban

Két idősebb nő találkozik.
Egyikük szomorúan meséli:
– Képzeld, mi történt, elveszett a kutyám.
– Sajnálak, adj föl apróhirdetést!

A válasz a rejtvényben lesz, ha lóugrásban fejtéd meg.

Szóalkotás

	A	G	A	S
	G	É	S	Z
LY	U	K	A	S
	L	O	N	A
	E	V	É	S
	M	E	S	E
	I	T	E	L

A tanító néni megkérdezi Tibikét:

- Tudnál nekem egy európai fővárost mondani?
 - Igen – mondja Tibike.
 - ...?
- (A folytatás a rejtvényben.)

A rejtvényrácsban levő betűhalmazok elé keress olyan betűt, amivel értelmes szót alkothatsz!

Ki tud nagyobb – lódíítani?!

Egy hatalmas harcsáról szóló mellébeszélések bebizonyították, nem a horgász hazudik, hanem...

Horgászörökben már huzamosabb ideje köztudottnak számít, hogy Európa legnagyobb harcsái az olaszországi Po folyóból, valamint a spanyolsági Ebróból kerülnek elő. Tekintettel arra, hogy az ottani lakosság a harcsát nem eszi, a halakat visszaengedik. Ezzel is magyarázható, hogy ott nagyra nőnek. Meg az is, hogy gyakoriak.

Csupán rövid kitérőként mondjuk, hogy azokon a vidékeken az idegenforgalommal foglalkozók csinos jövedelmet zsebelnek be a horgászturistáktól. Azoktól, akik nagy harcsák zsákmányolása végett utaznak oda. Mert arafelé nagy harcsát nemcsak mesélni, hanem fogni is lehet. Történetünk a fogotról és a meséltről szól. Mégpedig azért, mert egyesek megfogták a nagy harcsát, mások pedig mesélték ugyanazt a halat.

A rendelkezésre álló, kellő körültekintéssel megszürt hírek szerint a következő történet: Két olasz horgász – Dino és Dario Ferrari, mellesleg ikerk – hatalmas harcsát zsákmányoltak a Póban; a halat porgetve fogták; a zsákmány súlya 127 kilogramm, hossza 267 centiméter. Pont!

Körítésként ide kívánczok, hogy a Ferrari fivérek profi horgászok. Ez a foglalkozásuk, akárcsak a menő focistáknak, teniszezőknak meg a többi hivatásos sportolónak. Ennek a világnak szigorúak a játékszabályai és viselkedésformái, csak a mérhető, a nyilvánvaló, a tényszerű dolgok játszanak benne szerepet, mellébeszélés kizárva. Tehát ha 127 kilót és 267 centit mondtak, akkor az biztosan annyi is volt. Csak futólag mondjuk, hogy ez (véltően) a legnagyobb harcsájuk, mert többnyire csak a halak hosszát mérik és jegyzik. Ekkora halakat ugyanis nehéz mérlegre rakni, és nincs is mindig kéznél ennek a célnak megfelelő eszköz. De tény, hogy Dino és Dario fogtak már 259, 260 és 265 centis harcsát is.

A horgászok által látogatott közösségi oldalak elismeréssel szóltak a zsákmányról, a csúcsmínőségű fotók láttán nem is vitatták el a halak méretét. És jól megjegyezték: 127 és 267.

A frissebb események hatására a hír már szinte elült, amikor jött április 1-je. És vele együtt mások bebolondításának a szokása. A tréfacsínálásra hajlamos közösségi oldalak ismét elővették a Pón fogott harcsa fotóit, és irgalmatlanul eltúlozták a méreteit. Aztán újabb hírfaragók jelentkeztek, és tovább ragozták a témát. Hazai környezetbe helyezték – egyesek Apatin környékére –, itteni horgászoknak ítélték oda a zsákmányt, és kitalált személyek ne-

Dino Ferrari a sztárharcával

vét adtak hozzá. Egyetlen nap leforgása alatt a Pó-beli harcsa dunaivá lett, és 280 kilósra nőtt! Közben jókat nevettek azokon, akik elhitték, és kommentálták.

Viccnek jó. De ami ezután következett, annak a fele se tréfa. Mert alighogy a horgászok ejtették – immár másodszor – a történetet, olyan tömegtájékoztató eszközök melegítették fel, amelyeknek a horgászashoz semmi közük. Ebből kifolyólag annyi ismerettel sem rendelkeztek, hogy a valóst a valótlantól meg tudják különböztetni. Mi sem természetesebb, mint hogy nem a valós adatokat, hanem a kitaláltakat közölték „igaziak”-ként. Több lap, néhány tévéállomás és ki tudja hány közösségi oldal foglalkozott a témával halálkomolyan, az igazmondók szent meggyőződésével, és kürtölte világgá a kitalációt.

„Világcsúcs hazai harcsazsákmány; Ekkorát még soha senki sehol...; Csak nálunk teremnek ekkorák...” Nagyfokú hozzá nem értés kell ahhoz, hogy valaki ekkorát írjon.

A mélypontot – eddig – az a „félretájékoztató eszköz” érte el, amely azt írta, hogy a kérdéses harcsa hossza 8,8 méter volt. Itt álljunk meg, mert jön a lecke!

Lev Berg 1948-ból származó adatai szerint az eddig ismert legnagyobb harcsa 5 méter hosszú, több mint 300 kilós volt, és a Dnyeperben fogták. Ismételjük meg: 300 kiló, és 5 méter! Világos?

Akkor honnan szedték a hírbajnokok a 8,8 métert? (Csak futólag mondjuk, az ekkora harcsa legalább egytonnás lenne.) Elmagyaráz-

zuk, hogyan cselekszik az, aki nem gondolkodik, de szeret nagyot mondani. Az illető valahol elolvasta a nagy harcsa hírért, és mindennemű szaktudás nélkül lemásolta a számokat. A mértékegységet azonban figyelmen kívül hagyta.

Ha a 8,8 méter elosztjuk a harcsa tényleges hosszával, akkor 30,3-at kapunk. Ez nagyjából megegyezik az angolszász mértékrendszerben használatos hosszsmértékkel, a lábbal. A harcsáról ugyanis angol nyelvterületen is írtak, hosszát pedig átszámolták az ott használatos mértékegységre. Így született meg a hazai sajtóban a világcsúcstartó harcsa.

De fussunk végig még egyszer a történeten távirati stílusban! A horgász megfogta, és pontos adatokat közölt; a horgászszajtó megírta, úgyszintén pontos adatokkal; a tréfacsínáló horgászok egy nap időtartamára átirták, de április 1-je után többé nem cseleztek... A hozzáértők számára a téma itt véget ért.

Ekkor, napokkal később, jöttek a hozzá nem értők. Azok, akik nem horgászok, akik sohasem horgásztak, akik a halhoz nem értenek. És mint kiderült, még a számadatokat sem tudják értelmezni, sőt az április 1-jei keltezés is elkerülte a figyelmüket. Mindennek eredményeként emeletes badarságok láttak napvilágot. Megtörténhet, hogy a rossz nyelvek ezeket a lódíításokat egyszer majd a horgászok számlájára írják. Ahhoz, hogy ez megtörténjen, a rossz nyelveknek is annyira „hozzá nem értőknek” kell lenniük, mint amilyenek a buta szövegek szerzői voltak.

Buzás Mihály

Sok módja van annak, hogy a futást szórakozássá tegyünk. Néha a mindennapokban egy kicsit egyhangúnak tűnhet a futás, ám a következő ötletekkel elkerülheted.

Keress partnert!

A legjobb, ha nem egyedül futsz, hanem egy barátoddal. Így élvezhetitek egymás társaságát, miközben edzésben tartjátok ma-

Legyen a futás jó szórakozás!

gátokat, ráadásul van, aki motivál téged. Így minden nap lesz egy jó indokod a futásra.

Válassz szép tájat!

Hogy a futás jó szórakozás lesz-e vagy sem, azt nagyban befolyásolja az, hogy hol futsz. Ha egy unalmas, száraz tájat látsz magad előtt, sokkal kevésbé leszel motivált, mint ha szép környezetben futsz. Keress egy szép ösvényt, parkot! Esetleg váltogathatod is a helyszíneket, így érdekesebb lesz.

Hangoskönyvek

A futás kiváló alkalom a legújabb bestsellerek meghallgatására. Amíg hasznosan töltöd az időt, még a könyvbe is belemerülhetsz. Ne lepődj meg, ha majd egy kicsit tovább szeretnél futni, és szívesen többet hallgatnál a történetből.

Fuss hajnalban vagy naplementekor!

A hajnal és a naplemente az egész futást különlegessé varázsolja. Mindent más megvilágításban fogsz látni, így ugyanazt

a parkot is, ahol minden nap futni szoktál. A napfelkelte és naplemente békét és nyugalmat áraszt. Nagyon pezsdítő lehet, ha látod a környezetet felébredni vagy épp nyugovóra térni.

Hallgass motiváló zenéket!

A megfelelő zenével lendületesebben megy majd a futás, mivel sokkal energikusabbnak érzed magad.

Tűzz ki magad elé célt!

Egy cél kitűzésével is érdekesebbé teheted a futást. Inspiráló, ha érzed, hogy minden nap egyre közelebb és közelebb kerülsz a kívánt eredményhez.

Jutalmazd meg magad!

Magunkat megjutalmazni mindig jó ötlet. Ez lehet egy egészséges harapnivaló vagy valami hosszabb távú dolog is. Megajándékozhatod magad egy csinos farmerrel vagy egy hétvégi fürdözéssel, amint elérted a célot. A jutalmak nagyon motiválóak, több akaraterőd lesz ahhoz is, hogy folytasd az edzéseket.

A sport jótékony hatásai

Aki sportolásra adja a fejét egészségesebb és fittebb lesz, mint azok, akik a tespedést választják. A szervezet jobban ellenáll a betegségeknek, jobb lesz a szervezet immunitása, és a sportember egyre jobban fogja magát érezni a bőrén. Emellett még rengeteg pozitív hatása van a sportnak.

Felgyorsul az anyagcsere

A megnövekedett oxigénellátás hozzájárul a tápanyagok gyorsabb elégetéséhez, vagyis több kalóriát használunk fel. Ezért lehet gyorsabban fogyni, ha a fogyókúra alatt testedzést is végzünk.

Jól alszunk

A kimerítő mozgás kellemes fáradtságot okoz, könnyen elalszunk, és mély álomba merülünk. Jobban alszunk, kipihenten ébredünk, és a következő edzés is hatékonyabb lesz.

Feszesebb izomzat, vonzóbb külső

Rendszeres erősítő edzés hatására javul a testtartás, az izomrendszer kiegyensúlyozottabbá válik, a csontok megerősödnek, ellenállóbbak lesznek, megelőzhetjük a csonttritkulást. A megerősödött háztartások pl. leveszik a terhelést a gerincről, így csökkenhet a hátfájások kockázata is.

Megdöbbentő tények a vízről

Ha valaki megkérdezi, melyik a legfontosabb anyag az élet számára, többségünk azonnal rávágja, hogy a víz, amely nemcsak testünk jelentős többségét teszi ki, de folyamatosan szükségünk is van rá az életben maradáshoz. A következőkben érdekes tényeket olvashattok a vízről. Talán ezek után mindenki jobban vigyáz majd rá.

- Több mint másfél milliárd ember nem jut tiszta, egészséges vízhez a Földön.
- Mintegy négymilliárd ember hal meg évente víz terjesztette betegségben.
- A Közép-Afrikai nők átlagosan 16 órát töltenek el egy héten víz gyűjtésével.
- Az ajánlott napi vízhasználat egy napra egy főnek: ötven liter.
- Csaknem egymilliárd ember használ kevesebb vizet egy nap, mint négy liter.
- Egy átlagos vécénél mintegy nyolc liter víz folyik el minden egyes használat után.
- 500 g kávé előállításához mintegy 11 000 liter víz szükséges.
- A világ iskoláinak felében nincs megfelelő vízellátottság.
- Egy átlagos ázsiai és afrikai nőnek naponta mintegy 2,3 kilométert kell gyalognia a vízért.
- Egy átlagos nyugati háztartásban 5 perc zuhanyzással több víz folyik el, mint

egy nap alatt egy nyomornegyedben élő ember teljes vízfelhasználása.

– Egymilliárdra tehető azoknak az embereknek a száma, akik egyáltalán nem jutnak hozzá friss, tiszta vízhez.

– A Föld felületének 71%-át víz borítja, ennek kb. 2,5%-a édesvíz, a többi sós, melyek a tengereket, illetve óceánokat alkotják. Az édesvízkészlet gleccserek és állandó hótakaró formájában található részét nem számítva, az édesvíz 98%-a felszín alatti víz, ezért különösen fontos a felszín alatti vizek védelme.

Tigris az őserdőben

A tigris egyik reggel nagyszerűen érezte magát, és elindult az erdőbe. Találkozott egy kis majommal, és ráordított:

– Na, ki a legfélelmetesebb állat a dzsungelben?

A kis majom nagyon félt a tigristől, és reszkető hangon így felelt neki:

– Hát persze hogy te vagy a legfélelmetesebb állat mind közül.

Kis idő múlva a tigris találkozott egy medvével és ráordított:

– Na, ki a legerősebb állat a dzsungelben?

A medve nagyon megrettent, egész testében remegett, és így szólt:

– Hatalmas tigris, te vagy a legerősebb állat a dzsungelben mind közül.

A tigris már rettentő elégedett volt magával, amikor szembetalálkozott az elefánttal. Az elefánt éppen valami növényt rágcsált, amikor a tigris ráordított:

– Na, ki a legerősebb állat a dzsungelben?

Az elefánt megragadta a tigris az ormányval, felemelte, majd odavágta a földhöz, újra felvette, és addig rázta, amíg a tigrisből csak narancssárga és fekete foltokat lehetett látni, majd végül egy közeli fához vágta nagy mérgesen.

A tigris, miután összeszedte magát, így szólt az elefánthoz:

– Csak azért, mert nem tudod a választ, még nem kell ilyen dühösnek lenned...

Indián

– Hogy hívják a gyors indiánt?

– ???

– Igyek Szem.

Csiga a cseresznyefán

A csiga mászni kezd a cseresznyefán. Az ott ülő madarak csodálkozva kérdik tőle:

– Mit akarsz te télen a cseresznyefán?

– No, vajon? Cseresznyét akarok enni!

– De hát tél van, még nincs is rajta cseresznye!

– Mire felérek, éppen érett lesz.

Mexikói nyaralás

Egy fickó hazajön a mexikói nyaralásáról, és barátainak az élményeiről mesél.

– Szörnyű dolog történt ott... Képzeljétek a helyzetet: indiánok jobbról, indiánok balról, indiánok előttem, indiánok a hátam mögött...

– És mit csináltál?

– Mit? Megvettem az egyik takarót, amit árultak.

A kiszáradt folyó

– Miből veszi észre az indián, hogy kiszáradt a folyó?

– ???

– Porzik utána a kenu.

Tagadó mondat

– Pistike, mondj egy tagadó mondatot!

– A Gyuri megette az uzsonnámat.

– De hát hol van ebben a tagadás?

– A Gyuri tagadja.

Szófogadó gyerek

– Miért az ablakon keresztül jársz be a házba?

– Anya azt mondta, hogy ha rossz jegyet kapok, át ne lépjem a küszöböt.

Rendkívüli gyerek

– Az én kisfiam rendkívüli gyerek, tele van eredeti ötletekkel, igaz tanár úr?

– Ó igen, különösen ami a helyesírást illeti.

Hosszabbítás

Pistike elkésik az iskolából reggel. A barátja megkérdezi tőle:

– Te, miért késtél el ma reggel?

Erre Pistike:

– Egy focimeccsről álmodtam, de hosszabbítás volt, és tovább kellett aludnom...

Képzelőerő

A tanár a gyerekek képzelőerejét szeretné felvillanyozni. A dolgozat témája: „Ha én milliomos volnék”.

Mindenki tollat ragad, s lázas munkába kezd, csak Fülöpke lezserkedik karba font kezekkel.

– Mi történt, Fülöp fiam? – áll elé a tanár.

– Nem akarsz hozzáfogni?

Fülöpke rázza a fejét.

– Én inkább akkor már megvárom a titkár-nőmet.

Gyerekszaj

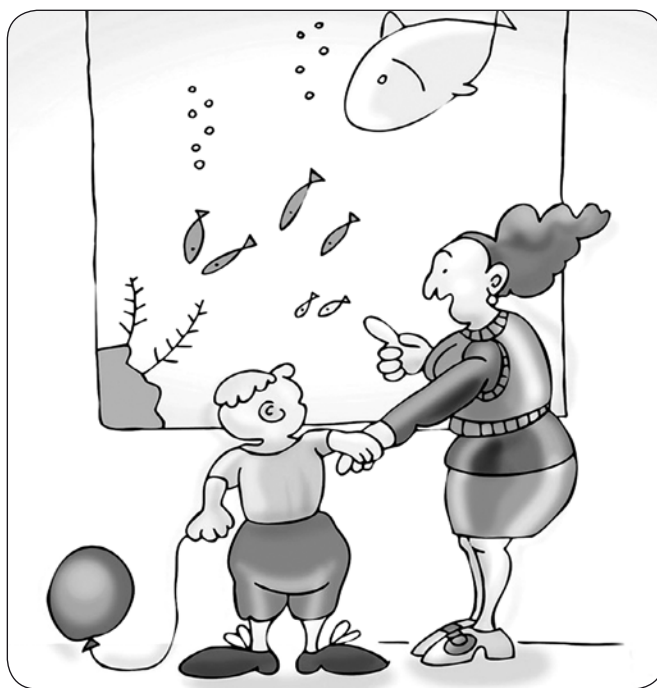
Pistike meghívást kap egyik osztálytársához, születésnap bulira. Indulás előtt az édesanya kioktatja, hogy illedelmesen viselkedjen, például távozáskor köszönje meg a vendéglátást, ami ízlett azt dicsérje meg, de ha valami nem volt jó, arról ne beszéljen.

Pistike megfogadja a tanácsot, és így búcsúzik:

– Köszönöm a vendéglátást, a ropi finom volt, a többitől ne beszéljünk.

Mondtam már, hogy ne hozz állatot a lakásba!

Ezek a halak azért ilyen picik, mert már régen vízben vannak

Fizika

- Pistike, melyik a kedvenc tantárgyad?
- A fizika.
- De hiszen ti még nem is tanultok fizikát!
- Épp azért!

Menekülés

- Kislányom, megjött már öcsi az iskolából?
- Biztosan, mert a macska már elbújt a szekrény mögé.

Móricka válaszol

- A tanító néni megkérdezi Mórickát:
- Móricka, mi a hajlékony ellentéte?
- Hajléktalan.

Bátorság!

- Apu, te voltál katona a fronton is?
- Igen, fiam.
- És bátor voltál?
- Persze.
- Akkor olvasd el, mit írt az osztályfőnököm az ellenőrzőmbé...

Béna

- Tanító néni az elsőnek:
- Hogy hívnak kisfiam?
- Mire a tanuló agresszíven:
- Pistikee!
- Tanító néni mérgesen:
- Mondd szépen!
- Erre Pistike újra agresszíven:
- Szépppeen!

Caesar

- Mi volt Julius Caesar eredeti foglalkozása?
- ???
- Kertész, mert azt mondta: „A kocka el van vetve.”

Ragozás

- Ragozd az eszik igét!
- Én eszek, te eszel, ő eszik.
- Kicsit gyorsabban – noszogatja a tanár.
- Én falok, te falsz, ő fal – hangzik a válasza...

Egy meg egy

- Móricka, ha azt kérdeztem tőled, mennyi egy meg egy, ne az ujjadat használd hanem a fejed!
- De tanító néni, nekem nincs két fejem!

Jövő

- Már megint nem készültél! Mondd, mire akarsz alapozni a jövődet?
- Egy lottó-telitalálatra!

Sötét

- Ugyebár a képen is láthatjátok, a New York-i Szabadság-szobor egyik kezében könyvet tart, a másikban fáklyát. Ki tudja megmondani, mit jelképez a fáklya? Tessék, Móricka!
- Csak azt, hogy sötétben nem lehet olvasni.

Érettségi

- Az érettségi vizsgán egy bukásra álló diáknak teszi fel a következő mentő kérdést a vizsga elnöke.
- Na fiam, azt mondja meg nekem, ha már semmit nem tudott, hogy mikor volt a második világháború?
- A nebuló visszakérdez:
- Miért, volt első is?

Az ABC

- Nos, kisfiam, mit tanultatok ma az iskolában?
- Az ábécét.
- Helyes. És tudod?
- Persze.
- Jól van. Akkor mondd meg nekem, melyik betűvel kezdődik!
- Az „a”-val.
- És mi jön utána?
- Az összes többi.

Pistike

- A tanító néni felszólítja Pistikét:
- Mondj nekem egy gyújtószócskát!
- Persely.

Egerek

- Egy kutató egereket tanít be arra, hogy ha megnyomnak egy csengőt, akkor ennivalót kapnak. Egy hét múltán megszólal az egyik egér:
- Sikerült végre ránevelnem azt az alakot, hogy ha megnyomom a csengőt, dobjon ide egy sajtot!

A síró nyuszigyerek

- A nyuszigyerek sírva megy haza. Az apja megáll előtte, feltűri karjain az inget, és így szól:
- Ki bántott fiam?
- A medve! – szipogja a kisnyuszi.
- Az apja lehúzza a karjain az inget, és így szól:
- A te bajod! Miért kötekedtél vele?

Két bolha

- Két bolha áll az úttest szélén és cigizik. Arra megy egy bolhás kutya. Megszólal az egyik:
- Na, dobd el a csikket, jön a busz!

Dömdö-dömdö-dömdödöm

Csonoplyán megtartották a XV. Suliszínház Fesztivál 3. elődöntőjét

Elkes tanítónők munkája mutatkozott meg április 8-án Csonoplyán, ahol a XV. Vajdasági Suliszínház Fesztivál 3. elődöntőjét tartották. A fesztivál első két elődöntőjét Horgoson és Adán rendezték meg.

A nyugat-bácskai anyanyelv-ápoló gyerekek hat színdarabot mutattak be a kultúrház nagytermében. A fesztivál megnyitójaként a csonoplyai óvodások néptáncot adtak elő. A csonoplyai gyerekekkel Krizsán **Valéria**, a nemesmiliticsiekkel **Szabó Márta** foglalkozott. Munkájuk eredményességét fémjelzi az is, hogy A köleves című népmesei feldolgozás a szép magyar beszédért nyert elismerést, amelynek szereplői csonoplyai alsósok, vegyes házasságból származó gyerekek. Csonoplyán az iskolában nincs magyar tagozat, tehát ezek a gyermekek szerb nyelven végzik a tanulmányaikat. Elismerés jár a szülőknek is. Az *Ihók és Mihók* mesejátékot is a csonoplyaiak mutatták be, az előadás a jelmezekért kapott díjat. A harmadik csonoplyai előadás címe *A nagy Omasity* pellengére állítja a nagyokat mondó, iskolatársait becsmélő, végül póru jár kamaszt.

A Lázár Ervin: **A négyszögletű kerek erdő** című műve alapján rendezett Dömdö-dömdö-dömdödöm című, nemesmiliticsi előadás volt a legjobb, ez jutott tovább a Sulifeszt döntőjébe. A darabban szereplő ötödikes **Kocsis Noémi** (Mikkamakka) és a hatodikos **Purda Noémi** (oroszlán) a színészi alakításért részesült elismerésben. Az időszzerű témaválasztásért (húsvéti locsolkodás) **Habakukk locsolkodik** című előadás, a **Pletykás asszonyok** című népmese-

Kispiaciak a fesztiválon

feldolgozás az összjátékért kapott díjat. Mindkettő szereplői nemesmiliticsi gyerekek.

A két faluban több mint húsz éve működik az anyanyelv-ápolási program a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének szervezésében. Sikerként lehet elkönyvelni – a rohamosan fogyó lélekszám ellenére – a fesztivál eredményeit és az iránta mutatkozó érdeklődést is.

Nagy Margit

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az az igazság, hogy nemigen becsülnék a fémpénzt, pedig milyen jó lenne, ha tényleg értéke is lenne, és húsz dinárért akár egy mobilkészüléket vásárolhatnánk. Sajnos jóval több pénz kell a telefonkészülékre, de még egyszerűbb dolgokra is, épp ezért értéktelen, és nemigen figyelünk rá. Talán azt sem vesszük észre, hogy a legnagyobb pénzérménk, a húszas más-más arcot rejteget, attól függően, mikor adták ki. Így a 2012-ben kiadott 20-asról Mihajlo Pupin, a 2011-esről Ivo Andrić, a 2010-es sorozatról pedig Georg Weifert néz vissza ránk, mint azt az illusztráción láthatjátok. Kérdésünk a következő: mekkora a súlya a szerbiai 20-as dinár fémpénzérmének? Anyit elárulunk, hogy mindegy kit ábrázol, a súlya egyforma.

A helyes megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. **Jelentkezéseket április 30-ig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com**

e-mail címen. A beküldők figyelmét felhívjuk, nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

Múlt heti, azaz a 14. számunkban feltett nyereménykérdésre sokan tudták a helyes választ. A gyönyörűen fehérülő kastélyrészletet Óbecse mellett, a Dunderski-kastélyban kapta lencsevégre a fotós. A szerencse ezúttal a padéi **Gulyás Valentinára**, a Szervó Mihály iskola 8. osztályos tanulója mosolygott, szorgalmáért könyvjutalomban részesítjük.

Gratulálunk! A könyvajándékot május elején postázzuk.

Játékunk pedig folytatódik.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányza

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetéssel) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com